

Stichting EPAC
Röntgenlaan 7
2719 DX Zoetermeer
Nederland

Bestuurskern
Directie DLCE
Afval en Recycling
Den Haag

Contactpersoon
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

BESLUIT

kenmerk
IENW/BSK-2022/109177

Zaaknummer
PBAAV20003

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat neemt het volgende in overweging:

1. Op 7 februari 2020 heeft Stichting EPAC, gevestigd op de Röntgenlaan 7, 2719 DX in Zoetermeer, namens bepaalde in Nederland gevestigde producenten van EPAC-accu's (Electric Power Assisted Cycle accu's, oftewel fietsaccu's) een verzoek tot algemeen verbindend verklaring, als bedoeld in artikel 15.36 van de Wet milieubeheer (hierna: Wm), van de afvalbeheerbijdrageovereenkomst Stichting EPAC (hierna: Overeenkomst EPAC) ingediend. De Overeenkomst EPAC is gesloten tussen Stichting EPAC en de via een aansluitingsovereenkomst aangesloten producenten.

De algemeen verbindend verklaring (hierna: avv) wordt aangevraagd voor de periode van vijf jaar.

2. Met betrekking tot het verzoek tot avv wordt de in titel 15.10 van de Wm en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) voorgeschreven procedure gevolgd.

Op 20 maart 2020 is een verzoek om aanvullende informatie aan Stichting EPAC verzonden. Het verzoek tot avv is door Stichting EPAC op 28 april 2020 aangevuld. De beslistermijn is met 38 dagen opgeschort.

Per e-mail is op 29 mei 2020 en 18 juni 2020 om aanvullende toelichting gevraagd. Het verzoek is door Stichting EPAC deels aangevuld op 2 juni en 28 juli 2020. Op 6 augustus 2020 heeft Stichting EPAC aangegeven dat het langer zal duren om de nog ontbrekende informatie aan te kunnen leveren.

Op 30 september 2020 is verzocht in te stemmen met opschorting van de beslistermijn tot uiterlijk 31 december 2020. Op 2 oktober 2020 heeft Stichting EPAC ingestemd met dit verzoek.

Op 23 oktober 2020 is aanvullende informatie ontvangen. Op 19 mei 2021 is een aangepaste overeenkomst ontvangen. De aanpassingen betreffen enkele redactionele wijzigingen, welke ter informatie aan de betrokken partijen worden gecommuniceerd.

Op 21 juni 2021 zijn aanvullende inhoudelijke vragen gesteld aan Stichting EPAC. Op 14 oktober 2021 is aanvullende informatie verstrekt door Stichting EPAC.

Het verzoek, het ontwerpbesluit en de overige van belang zijnde stukken hebben van 29 november 2021 tot en met 10 januari 2022 ter inzage gelegen bij Rijkswaterstaat, afdeling Afval Circulair, Griffioenlaan 2, 3526 LA te Utrecht.

De kennisgeving over de terinzagelegging is op 26 november 2021 gepubliceerd in de Staatscourant (Stcrt-2021- 48146). Naar aanleiding van het ontwerpbesluit zijn er 6 zienswijzen ontvangen. Op 20 april 2022 is één van de ingediende zienswijzen mondeling toegelicht.

In onderdeel 8 van dit besluit wordt ingegaan op de inhoud van de ingediende zienswijzen.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is op 8 maart 2022 een nadere onderbouwing van het verzoek door Stichting EPAC aangeleverd. Het besluit is op basis van de zienswijzen en de onderbouwing nader gemotiveerd.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

3. *Doel van de avv*

De Overeenkomst EPAC vormt een financiële basis voor het in stand houden van de afvalbeheerstructuur (zie onderdeel 4e) waarmee invulling en uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke verplichtingen ingevolge het Besluit beheer batterijen en accu's 2008 (hierna: Bbb) en de Regeling beheer batterijen en accu's 2008 (hierna: Rbb), voor zover het EPAC-accu's betreft (zie voor de productomschrijving onderdeel 4b van dit besluit).

Het doel van de avv is om ervoor zorg te dragen dat alle producenten en importeurs (hierna: producenten) evenredig bijdragen aan de financiering van de afvalbeheerstructuur. Stichting EPAC gaat zich onder andere richten op de producenten en importeurs die nu geen deel uitmaken van de overeenkomst (de zogeheten *freeriders*) om hen te bewegen aan te sluiten bij Stichting EPAC en de afvalbeheerbijdrage af te dragen.

De afvalbeheerstructuur is opgezet om zorg te dragen dat EPAC-accu's die (verondersteld) aan het einde van de levensduur zijn (niet meer te herstellen of repareren) volgens de best beschikbare technieken op een veilige manier ingezameld en verwerkt zullen worden. EPAC-accu's die nog te herstellen zijn, hebben een positieve waarde. Hiervoor is een markt om deze te herstellen. Deze markt valt buiten de scope van de afvalbeheerstructuur. De EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen een negatieve restwaarde. Met name de recycling van lithium is erg kostbaar. Stichting EPAC richt zich op de EPAC-accu's aan het einde van de levensduur met een negatieve waarde. Stichting EPAC heeft de wens om efficiënt en circulair gebruik te stimuleren, waarbij onder andere herstel van fietsaccu's (*refurbishment*) en herbestemming van fietsaccu's voor nieuwe toepassingen (*repurposing*) meer voor de hand kan liggen dan recycling. In de aanvullende informatie ontvangen op 14 oktober 2021 gaat de stichting hier verder op in.

De afvalbeheerstructuur valt onder de verantwoordelijkheid van Stichting EPAC. In de statuten van Stichting EPAC, opgemaakt op 9 december 2016, is opgenomen dat de stichting tot doel heeft:

- a. het (organiseren van het) inzamelen, verwerken en recyclen van batterijen en accu's en andere recyclebare producten alsmede van andere producten die op grond van een wettelijke regeling gerecycled dienen te worden en/of van andere producten waarvan het wenselijk is dat deze worden gerecycled in het kader van een duurzame samenleving, het borgen van veilig en verantwoord inzamelen van de hiervoor genoemde recyclebare producten en voorts in het algemeen het verlenen van diensten op dit gebied in de ruimste zin van het woord.

Tevens zijn de volgende doelen opgenomen:

- b. het met betrekking tot het sub a. gestelde verstrekken van adviezen aan opdrachtgevers en derden;
- c. het verzorgen van de wettelijke rapportage aan de betrokken Minister;
- d. het verzorgen van mededelingen namens producenten;

- e. in verband met en ter uitvoering van vorenstaande het deelnemen in, zich op andere wijze interesseren bij, het voeren van beheer over en het financieren van vennootschappen en andere ondernemingen, alsook het instaan voor schulden van derden, het aangaan en verstrekken van geldleningen en het verstrekken van zekerheden, en voorts al hetgeen dat met vorenstaande rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

De stichting heeft geen winstogmerk.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Toetsing inhoud verzoek

In onderdelen 4 en 5 van dit besluit wordt het verzoek tot avv getoetst aan artikel 2 van de Regeling verzoek algemeen verbindend verklaring overeenkomst afvalbeheerbijdrage (hierna: de regeling).

4. In de regeling is aangegeven dat in een overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage in ieder geval de volgende onderwerpen aan bod dienen te komen:

- a. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder a, van de regeling dient in de overeenkomst de naam, adres, registratienummer bij de Kamer van Koophandel en desgevraagd statuten van degenen die partij zijn bij de overeenkomst en, indien van toepassing, van de producentenorganisatie te worden gegeven.

De Overeenkomst EPAC bevat de namen, adressen en registratienummers bij de Kamer van Koophandel van de organisatie die, en de bedrijven die als deelnemer partij zijn bij de Overeenkomst EPAC. Verder bevat het verzoek ook de naam, adres, registratienummer en de statuten van de producentenorganisatie.

- b. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder b, van de regeling dient in de overeenkomst het product waarop de afvalbeheerbijdrage betrekking heeft te worden aangegeven.

Artikel 1 van de Overeenkomst definieert EPAC-accu als volgt: *"een accu die bestemd is voor de aandrijving (trapondersteuning) van een elektrische fiets (Electric Power Assisted Cycle). Met accu of batterij wordt in het kader van de overeenkomst en in het kader van de avv hetzelfde bedoeld"*.

In dit besluit wordt de term 'EPAC-accu' gebruikt voor fietsaccu.

Fietsaccu's vallen onder de definitie van industriële batterij of accu, als bedoeld in artikel 1, onder e, van de Rbb: *"batterij of accu die uitsluitend voor gebruik voor industriële of professionele doeleinden is ontworpen of in een elektrisch voertuig wordt gebruikt"*.

De Overeenkomst EPAC maakt een onderscheid tussen verschillende soorten EPAC-accu's op basis van het gebruikte chemisch systeem, te weten: lithium-ion (Li-ion) EPAC-accu's en overige EPAC-accu's, met uitzondering van de loodhoudende EPAC-accu's.

- c. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder c, van de regeling dienen in de overeenkomst de met de afvalbeheerstructuur te realiseren doelstellingen voor het afvalbeheer aan bod te komen, waarbij in ieder geval rekening wordt gehouden met de afvalhiërarchie.

In de overwegingen en artikel 2.1 van de Overeenkomst EPAC worden de volgende doelstellingen genoemd:

- de collectieve uitvoering van de verplichtingen voor producenten ingevolge het Bbb en de Rbb;
- zorg dragen voor en het in stand houden van een landelijk dekkend inzamelsysteem dat eindgebruikers in staat stelt zich in hun nabijheid te ontdoen van EPAC-accu's, die daarna worden gerecycled;
- zorg dragen voor informatievoorziening: ervoor te zorgen dat eindgebruikers van EPAC-accu's worden geïnformeerd over de mogelijke gezondheidseffecten en milieueffecten van de in de EPAC-accu's gebruikte stoffen, het belang van gescheiden inzameling en het terugdringen van EPAC-accu's in het restafval, en waar van toepassing de locatie van inzamel- en afgiftepunten; en
- het voorkomen dat andere producenten van EPAC-accu's die geen afvalbeheerbijdrage betalen gebruik kunnen maken van de afvalbeheerstructuur.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

In artikel 2.1 van de Overeenkomst EPAC wordt aangegeven dat Stichting EPAC voor de uitvoering van de verplichtingen voor producenten ingevolge het Bbb en de Rbb gebruikmaakt van de diensten van Stichting Stibat Services, die beschikt over een goedgekeurde mededeling, als bedoeld in het Bbb.

Deze mededeling vormt de basis voor de afvalbeheerstructuur en daarmee voor de uitvoering van de Overeenkomst EPAC. De mededeling omvat een beschrijving van de afvalbeheerstructuur. Producenten kunnen gebruikmaken van de afvalbeheerstructuur.

Ook worden in artikel 2.1 van de Overeenkomst EPAC de volgende belangrijke kenmerken van de afvalbeheerstructuur genoemd:

- een landelijk inzamelsysteem;
- een fijnmazig en efficiënt logistiek systeem voor het inzamelen en het verder transport van afgedankte EPAC-accu's;
- informatievoorziening: die ervoor zorgt dat eindgebruikers van EPAC-accu's worden geïnformeerd over de mogelijke gezondheidseffecten en milieueffecten van de in de accu's gebruikte stoffen, het belang van gescheiden inzameling en het terugdringen van accu's in het restafval, en waar van toepassing de locatie van inzamel- en afgiftepunten; en
- een netwerk van ketenpartners met betrekking tot recycling van EPAC-accu's, die jaarlijks middels onder meer met de Ecotest worden gecontroleerd op recyclingefficiëntie en duurzaamheidsprestaties.

Wettelijke uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Producenten van EPAC-accu's zijn verantwoordelijk voor het beheer van dat product tijdens de afvalfase. Deze uitgebreide producentenverantwoordelijkheid is vastgelegd in het Bbb en de Rbb. Dit is de omzetting van de EU-Richtlijn 2006/66/EG (hierna: Batterijenrichtlijn). De Rbb maakt onderscheid in een drietal categorieën batterijen en accu's, te weten de draagbare batterijen en accu's, de industriële batterijen en accu's, en de autobatterijen en accu's. De EPAC-accu's vallen onder de categorie industriële batterijen en accu's.

Door deel te nemen in de afvalbeheerstructuur via de Overeenkomst EPAC voldoen producenten collectief aan hun verplichtingen op grond van het

Bbb. Conform de in het Landelijk afvalbeheerplan 3 gehanteerde afvalhiërarchie, schrijft de Rbb in artikel 7, eerste lid, voor dat bij de verwerking of de recycling als materiaal¹ de best beschikbare technieken ter bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu worden gehanteerd. De verwerking en recycling geschiedt overeenkomstig bijlage III, deel A respectievelijk deel B, bij de Batterijenrichtlijn.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Op grond van artikel 5, vijfde lid, van de Rbb is de producent verplicht om afgedankte industriële batterijen en accu's in te nemen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Op grond van artikel 7 van deze regeling draagt de producent er zorg voor dat er een systeem is voor de verwerking en recycling als materiaal van de afgedankte batterijen en accu's. De producent is verplicht ervoor te zorgen dat alle door hem ingenomen batterijen en accu's worden verwerkt en gerecycled als materiaal. Verder draagt de producent er zorg voor dat bij de verwerking of de recycling als materiaal de best beschikbare technieken ter bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu worden gehanteerd. Daarnaast wordt voorgeschreven dat de verwerking en recycling overeenkomstig de Batterijenrichtlijn plaats dient te vinden. Met de avv willen de ondersteunende partijen door middel van Stichting EPAC deze verplichtingen namens alle producenten van EPAC-accu's naleven.

Zaaknummer
PBAAV20003

Daarnaast worden de te realiseren doelstellingen uitgebreider genoemd in paragraaf 4 van de toelichting bij het verzoek tot avv d.d. 22 januari 2020. Deze toelichting is nader aangevuld op 2 juni 2020. Hierin stelt Stichting EPAC het volgende: *"Het doel van de AVV is om freeriders in het belang van milieu en veiligheid te (kunnen) binden aan het collectieve systeem, al is niet bekend hoeveel freeriders er zijn. Het collectieve systeem is een systeem dat veilig en verantwoorde inzameling mogelijk maakt. Voorwaarde voor een betaalbaar collectief systeem is, dat zoveel als mogelijk alle producenten bijdragen aan de kosten, verbonden aan de inzameling en recycling van de afgedankte fietsaccu's, die de producenten op de markt hebben gebracht."*

Voorts wordt opgemerkt dat er een Europese Batterijenverordening wordt voorbereid ter vervanging van de richtlijn zoals hierboven genoemd. Hierdoor kunnen mogelijk de verplichtingen die voortvloeien uit die richtlijn in het Bbb en Rbb worden gewijzigd. Zodra de verordening in werking is getreden, moeten producenten hieraan voldoen.

- d. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder d, van de regeling dient in de overeenkomst een omschrijving te worden gegeven van de wijze waarop producenten elkaar en bij de afvalbeheerstructuur betrokken actoren

---

¹ In de Rbb wordt onder de term 'verwerking' verstaan: 'iedere activiteit die afgedankte batterijen en accu's ondergaan nadat zij zijn overgedragen aan een inrichting voor het sorteren, het voorbereiden op recycling als materiaal of het voorbereiden op verwijdering' (artikel 1, onder o, van de Rbb). In de Rbb wordt onder de term 'recycling als materiaal' verstaan: 'na een verwerking opnieuw gebruiken van materialen, hetzij voor het oorspronkelijke doel, hetzij voor een ander doel, daaronder niet begrepen de terugwinning van energie' (artikel 1, onder n, van de Rbb). In de Toelichting op de Rbb wordt vermeld dat beide definities aansluiten op de relevante definities uit de Batterijenrichtlijn, waarbij de term recycling wordt gebruikt voor recycling als materiaal en de term verwerking voor verwerking. Alleen wat betreft verwerking heeft de definitie in de Batterijenrichtlijn vervolgens een andere betekenis dan die in de Kaderrichtlijn afvalstoffen.

informereren over de afvalbeheerstructuur en de doelstellingen voor het afvalbeheer, bedoeld in artikel 2, onder c.

In artikel 2.1 van de Overeenkomst EPAC is opgenomen dat de afvalbeheerstructuur onder meer voorziet in informatievoorziening aan eindgebruikers met betrekking tot de afvalbeheerstructuur en de met de afvalbeheerstructuur te behalen milieudoelstellingen. Ook wordt hier het belang benoemd van het onderhouden van een netwerk van ketenpartners en deze te controleren op recyclingefficiëntie en duurzaamheidprestaties. Daarnaast is in artikel 2.4 van de Overeenkomst EPAC opgenomen dat Stichting EPAC de producenten zal informeren over veranderingen van regelgeving.

Producenten kunnen zich langs diverse wegen tot Stichting EPAC en Stichting Batterijen of Stichting Stibat Services richten (bijvoorbeeld per e-mail of telefonisch) en Stichting Batterijen zal namens Stichting EPAC actief de relatie met producenten onderhouden (accountmanagement). Stichting Batterijen heeft een website waar producenten onder meer informatie kunnen vinden over Stichting EPAC (<https://www.stibat.nl/stichting-epac/>), de afvalbeheerstructuur en de afvalbeheerbijdrage. Ook stuurt zij aan producenten reguliere nieuwsbrieven om hen te informeren over specifieke onderwerpen en ontwikkelingen.

- e. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder e, van de regeling dient in de overeenkomst een omschrijving van de organisatorische en technische opzet van de afvalbeheerstructuur en daarbij betrokken actoren te worden gegeven.

Organisatorisch

In de toelichting bij de regeling is aangegeven dat bij de organisatorische aspecten dat in de overeenkomst inzicht moet worden gegeven aan de wijze waarop de afvalbeheerstructuur is georganiseerd. Daarbij kunnen in aanmerking worden genomen de verantwoordelijkheden van de producentenorganisatie in het kader van de afvalbeheerstructuur, welke derde partijen betrokken worden bij bijvoorbeeld inzameling, transport, sortering en verwerking. Verder kunnen minimale vereisten worden gesteld aan de betrokken partijen bij de afvalbeheerstructuur.

In artikel 2 van de Overeenkomst EPAC is een omschrijving van de afvalbeheerstructuur opgenomen. Artikel 2.1 verwijst naar de mededeling. De mededeling die Stichting Stibat Services heeft ingediend vormt de basis voor de afvalbeheerstructuur en daarmee voor de uitvoering van deze Overeenkomst EPAC. De mededeling omvat een beschrijving van de afvalbeheerstructuur, destijds ook wel inzamelsysteem genoemd. Producenten kunnen gebruikmaken van deze afvalbeheerstructuur.

Stichting Stibat Services draagt namens haar opdrachtgevers, waaronder Stichting EPAC en Stichting Batterijen, zorg voor de inzameling en verwerking van EPAC-accu's zoals bedoeld in artikel 5 en 7 van de Rbb. Het systeem van Stichting Stibat Services voldoet aan de vereisten van het Rbb. Met betrekking tot de vereisten uit artikel 5, vijfde lid, van de Rbb over inzameling, wordt in deze mededeling van Stichting Stibat Services onder

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

meer bepaald dat Stichting Stibat Services voor Stichting EPAC volgens twee methoden EPAC-accu's inzamelt. De eerste methode is met behulp van de inzamelton, die in opdracht van Stichting EPAC door Stichting Stibat Services bij detaillisten (fietsdealers/verkooppunten) wordt geplaatst. De inzamelton wordt door Stichting Stibat Services in opdracht van Stichting EPAC onderhouden, geleegd en omgewisseld.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Op afroep kan een inzamelton worden geleegd door Stichting Stibat Services. Bij het legen wordt per inzamelpunt de hoeveelheid opgehaalde batterijen en accu's gewogen en digitaal geregistreerd. De inzamelton is beschikbaar voor inzameltonpunten met een hoge inzamelfrequentie. Er is geen minimum ondergrens voor deze industriële batterijen en accu's wat betreft de hoeveelheid op inzameltonpunten. Voor de EPAC-accu's van de bij Stichting EPAC aangesloten fietsdealers is het uitgangspunt om bij alle fietsdealers die werken met elektrische fietsen een inzamelton te gaan plaatsen, ongeacht de inzamelfrequentie.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

De tweede methode is via bulkinzameling waarbij professionele afvalinzamelaars met een contract met Stichting EPAC de EPAC-accu's inzamelen bij (afval)inzamelaars, bij gemeenten via de Klein Chemisch Afval structuur of bij derden. Deze inzamelaars leveren deze accu's vervolgens af op het Centraal Depot van Stichting Stibat Services, Van Peperzeel B.V. in Lelystad. Daarnaast worden EPAC-accu's van distributiecentra van de importeurs in bulk opgehaald. Dit gaat dan om accu's die vanwege garantie teruggenomen zijn door de importeurs.

Vervoer van gevaarlijke stoffen is geregeld in het ADR, het verdrag voor het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg. De chauffeurs die voor Stichting Stibat Services rijden zijn ADR-gecertificeerd en de vrachtauto's ingericht volgens ADR-wetgeving. Vervoeren en verpakken gebeurt op verantwoorde wijze, zoals het ADR voorschrijft. Verder is Stichting Stibat Services ISO-gecertificeerd volgens ISO 9001:2015.

Met betrekking tot de vereisten uit artikel 7, eerste lid, van de Rbb over verwerking is in de mededeling van Stichting Stibat Services opgenomen dat alle ingezamelde EPAC-accu's worden verzameld op het centrale depot in Lelystad. Daar vindt een inslagprocedure plaats waarmee de kwaliteit en zuiverheid van de ingezamelde partijen worden vastgesteld. Hier vindt ook sortering plaats per type en per chemische samenstelling, zodanig dat zij voldoen aan de kwaliteitseisen van de gecontracteerde verwerkers. Stichting Stibat Services laat de batterijen en accu's verwerken bij diverse verwerkers in Europa. De eindverwerkers beschikken allemaal over de benodigde vergunningen en werken volgens de best beschikbare technieken. Verwerkers moeten verder voldoen aan de eisen uit de Batterijenrichtlijn en aan de eisen uit de Ecotest van Stichting Stibat Services. De Ecotest berekent onder andere de recyclingefficiëntie volgens de rekenregels van Verordening 493/2012 houdende nadere bepalingen voor de berekening van de recyclingrendementen van de recyclingprocessen van afgedankte batterijen en accu's. Stichting Stibat Services laat de verwerkers bevestigen dat de met de Ecotest berekende recyclingefficiëntie juist is en dat ditzelfde resultaat door hen wordt gerapporteerd aan de lidstaat waarbinnen zij gevestigd zijn.

Alle eisen zijn vastgelegd in een contract tussen Stichting Stibat Services en de eindverwerkers.

Stichting Stibat Services draagt namens haar opdrachtgevers, waaronder Stichting EPAC en Stichting Batterijen, zorg voor de informatie als bedoeld in artikel 10 van de Rbb. Stichting Stibat Services maakt gebruik van diverse media en communicatiemiddelen om eindgebruikers te informeren over de mogelijke gezondheids- en milieueffecten van de in de batterijen en accu's gebruikte stoffen, het belang van gescheiden inzameling en het terugdringen van batterijen en accu's in het restafval. Stichting Stibat Services focust zich daarbij op zowel volwassenen als jeugd. Stichting Stibat Services maakt o.a. gebruik van de website www.stibat.nl, die zich richt op deelnemers van het collectief en potentiële deelnemers en informatie biedt over regelgeving, de werkwijze van Stichting Stibat Services en daarmee ook Stichting EPAC, het laatste nieuws en instructies hoe winkeliers en bedrijven veilig omgaan met afgedankte en/of ingeleverde batterijen en accu's.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Technisch

In de toelichting bij de regeling is aangegeven dat bij de technische opzet van de afvalbeheerstructuur onder meer moet worden gedacht aan de logistieke keten van inzameling, opslag, transport, voorbereidende handelingen (zoals scheiden of sorteren) bij verwerking en de technieken die bij de verwerking worden toegepast en op welke wijze de uitvoeringsorganisatie bijdraagt aan de doelmatigheid van het beheer van afvalstoffen.

De afvalbeheerstructuur van EPAC heeft betrekking op heel Nederland. De inzameling door Stichting EPAC, welke in opdracht van Stichting EPAC feitelijk wordt uitgevoerd door Stichting Stibat Services, vindt plaats door het verzorgen van een landelijk netwerk van inzamelpunten specifiek voor EPAC-accu's (op dit moment ca. 1500) bij verkooppunten voor fietsen en gemeentelijke milieustraten. Verder heeft Stichting Stibat Services een landelijk dekkend netwerk van laagdrempelige inleverpunten voor draagbare batterijen en accu's waar EPAC-accu's ook in ingezameld kunnen worden. Dat zijn er ruim 24.000 en bevinden zich o.a. bij winkels, bouwmarkten, scholen en installatiebedrijven.

EPAC-accu's die nog te herstellen zijn, hebben een positieve waarde. Hiervoor is een markt om deze te herstellen. Deze markt valt buiten de scope van de afvalbeheerstructuur. Zodra een EPAC-accu aan het einde van zijn gebruiksduur is, en deze als afval afgedankt wordt, zal Stichting EPAC deze EPAC-accu's laten inzamelen en verwerken. De EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen een negatieve restwaarde. Met name de recycling van lithium is erg kostbaar. Stichting EPAC richt zich op de EPAC-accu's aan het einde van de levensduur met een negatieve waarde. Stichting EPAC heeft de wens om efficiënt en circulair gebruik te stimuleren, waarbij onder andere herstel van fietsaccu's (*refurbishing*) en herbestemming van fietsaccu's voor nieuwe toepassingen (*repurposing*) meer voor de hand kan liggen dan recycling. Stichting EPAC geeft aan dat hergebruik of reparatie voor het oorspronkelijke doel van EPAC-accu's (*refurbishing* of tweede gebruik van een EPAC-accu) de afvalbeheerstructuur

niet belemmert, zolang dit hergebruik of reparatie van de EPAC-accu valt binnen de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van de oorspronkelijke producent van de EPAC-accu.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen een negatieve restwaarde omdat deze tegen kosten moeten worden gerecycled en er tevens kosten zijn verbonden aan de inzameling. Met name de recycling van lithium is erg kostbaar. Alle EPAC-accu's waar Stichting EPAC zich op richt hebben een negatieve restwaarde. Als een EPAC-accu niet meer te repareren is, zal deze in de afvalbeheerstructuur van Stichting EPAC worden verwerkt.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Stichting EPAC zal alle EPAC-accu's innemen die op de inzamelpunten en op andere wijze aan haar worden aangeboden, ongeacht fabrikant, bouwjaar of technische toestand van de EPAC-accu.

Sortering en verwerking van ingezamelde EPAC-accu's vindt plaats conform geldende wet- en regelgeving. In de overwegingen van de Overeenkomst EPAC is aangegeven dat de partijen bij de Overeenkomst EPAC de samenwerking met Stichting EPAC zijn aangegaan en de afvalbeheerstructuur hebben opgezet met het oog op het behalen van de in de Rbb geformuleerde milieudoelstellingen.

Door middel van de afvalbeheerstructuur voldoen producenten collectief aan hun verplichtingen op grond van de Rbb. Conform de in Landelijk afvalbeheerplan 3 gehanteerde afvalhiërarchie, schrijft de Rbb in artikel 7, eerste lid, voor dat de verwerking of de recycling als materiaal de best beschikbare technieken ter bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu worden gehanteerd. De verwerking en recycling geschiedt overeenkomstig bijlage III, deel A respectievelijk deel B bij de Batterijenrichtlijn. Voor verwerking van EPAC-accu's houdt dit in dat verwerking en opslag (en tijdelijke opslag), in verwerkingsfaciliteiten plaats vinden op locaties met ondoorlaatbare oppervlakken en passende weerbestendige afdekkingen of in hiertoe geschikte containers. Met betrekking tot de recycling houdt dit in dat in recyclingprocessen een minimale recyclingrendement wordt bereikt van 50% van het gemiddelde gewicht van de afgedankte accu's.

- f. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder f, van de regeling dient in de overeenkomst de financieel-economische opzet van de afvalbeheerstructuur en het mechanisme voor zelfbeheer met betrekking tot de financiële- en informatiehuishouding van die structuur te worden gegeven.

In de Overeenkomst EPAC is in artikel 3 de financiële basis voor de afvalbeheerstructuur neergelegd. Voor artikel 3 met betrekking tot de berekening van de afvalbeheerbijdrage en de begroting wordt verwezen naar punt g en i.

Bij de Overeenkomst EPAC is de bijbehorende toetredingsovereenkomst opgenomen in Bijlage A, waarin onder meer de mogelijkheid is beschreven van controle door een accountant bij de producenten (artikel 3.2 van de toetredingsovereenkomst). In Bijlage B bij de Overeenkomst EPAC zijn de regels voor de naleving opgenomen. Stichting EPAC laat daarnaast jaarlijks

de begroting en jaarstukken door een accountant controleren.

Hiermee wordt invulling gegeven aan een adequaat mechanisme voor zelfbeheer met betrekking tot de financiële- en informatiehuishouding van de afvalbeheerstructuur.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

- g. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder g, van de regeling dient in de overeenkomst de hoogte en de wijze van berekenen van de afvalbeheerbijdrage en, indien van toepassing, de wijze van differentiatie van deze bijdrage naar producten of groepen van soortgelijke producten, rekening houdend met duurzaamheid, de beoogde vorm van nuttige toepassing en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen aan de orde te komen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

In de Overeenkomst EPAC is in artikel 3 opgenomen waaruit de afvalbeheerbijdrage bestaat en zijn de grondslagen en betalingsvoorwaarden opgenomen.

De hoogte van de afvalbeheerbijdrage voor EPAC-accu's is gedifferentieerd per chemisch systeem en gewicht. Het tarief wordt door Stichting EPAC per kalenderjaar als volgt bepaald:

- i. Elk chemisch systeem kent zijn eigen kosten voor de afvalbeheerstructuur.
- ii. De totale kosten van alle EPAC-accu's worden gesplitst in:
  - Kosten die toewijsbaar zijn aan een chemisch systeem (recyclingkosten).
  - Kosten die niet toewijsbaar zijn aan een chemisch systeem (overige kosten).
- iii. In de totale kosten zijn ook de kosten van dotatie aan/vrijval uit de voorziening begrepen.
- iv. De recyclingkosten (de toewijsbare kosten) voor een chemisch systeem worden gedragen door het betreffende chemisch systeem.
- v. De overige kosten (de niet toewijsbare kosten) worden naar rato toegerekend aan het betreffende chemisch systeem.
- vi. Aan de EPAC-accu's per chemisch systeem, per gewicht, worden de totale kosten toegerekend.
- vii. De totale kosten per chemisch systeem per gewicht, worden gedeeld door het aantal batterijen dat op de Nederlandse markt is gebracht van dat chemisch systeem. Dit resulteert in een prijs per EPAC-accu, gebaseerd op chemisch systeem (Li-ion) en gewicht (vastgesteld per gram).
- viii. Alleen voor EPAC-accu's van het chemisch systeem Li-ion geldt (2019) een beheerbijdrage > 0 . Het tarief per Li-ion-accu wordt vastgesteld op basis van het gewicht in grammen x het vastgestelde tarief.

Publicatie van de afvalbeheerbijdrage zal geschieden via het in opdracht van Stichting EPAC beschikbaar gestelde opgavesysteem aan aangesloten producenten en voor het overige op de website van Stichting EPAC. De voor het jaar 2019 en 2020 geldende tarieven per gewichtscategorie zijn 1,00 euro per kilogram. Voor 2021 is de verwachting dat dit bedrag gelijk zal blijven. Jaarlijks kan de afvalbeheerbijdrage, die voor de start van het

kalenderjaar bekend is, worden aangepast aan de actuele kosten en marktomvang. Dit (onder meer) om bovenmatige fondsvorming of (onder)dekking te voorkomen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Volgens Stichting EPAC zijn alle EPAC-accu's die op de markt worden gebracht van het chemisch systeem Li-ion. De nikkel-metaalhydride-accu, afkorting NiMH, is al jaren uitgefaseerd. Er komen volgens Stichting EPAC nog wel NiMH-accu's terug in het inzamelnetwerk. Alle kosten worden gedragen door de afvalbeheerbijdrage die bij de aangesloten producenten in rekening wordt gebracht bij het op de markt brengen van de EPAC-accu's (altijd Li-ion). Stichting EPAC past een gedifferentieerde afvalbeheerbijdrage toe, afhankelijk van het gewicht van de accu.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Met ingang van 2019 geldt, op grond van de bovengenoemde methodiek, een tarief van 1 euro per kg. Dat is ook in 2020 het geval. Dat is als volgt opgebouwd:

Directe kosten	0,33 euro
Indirecte kosten	0,21 euro
Dotatie voorziening	0,46 euro
Totaal	1,00 euro

Deze bedragen volgen uit de overlegde begroting zoals samengevat bij punt 5, onder i, van dit besluit.

Daarnaast dienen volgens de toelichting bij de regeling een aantal aanvullende aspecten belicht te worden die hiervoor niet genoemd zijn:

- Tijdstip waarop de afvalbeheerbijdrage wordt geheven;
In de Overeenkomst EPAC is het tijdstip waarop de afvalbeheerbijdrage wordt geheven omschreven. In de Overeenkomst EPAC is opgenomen dat periodiek (minimaal 1 maal per kwartaal), uiterlijk binnen 2 weken na afloop van de (overeengekomen) periode waarop de opgave betrekking heeft, via MyBatBase NL rechtstreeks aan Stichting Stibat Services (die door Stichting EPAC is belast met de verwerking van de opgaven en de doorbelasting van de bijdragen) opgave doen van alle door hem voor het eerst op de markt gebrachte EPAC-accu's.
- De kosten waarvoor de afvalbeheerbijdrage wordt aangewend;
In artikel 3.2 van de Overeenkomst EPAC is vastgesteld dat de afvalbeheerbijdrage wordt aangewend om de afvalbeheerstructuur te bekostigen.
- Hoe en wanneer de afvalbeheerbijdrage wordt bijgesteld;
In artikel 3.2 van de Overeenkomst EPAC is tevens vastgelegd dat jaarlijks de afvalbeheerbijdrage, die voor de start van het kalenderjaar bekend is, kan worden aangepast aan de actuele kosten en marktomvang. Dit (onder meer) om bovenmatige fondsvorming of (onder) dekking te voorkomen.
- Wat er na beëindiging van de avv of de afvalbeheerstructuur gebeurt met de in de voorziening of fonds aanwezige gelden.

In Bijlage A 'Toetredingsovereenkomst Stichting EPAC' bij de Overeenkomst EPAC is opgenomen hoe wordt omgegaan met eventuele tekorten en overschotten. Stichting EPAC streeft ernaar dat de af te dragen afvalbeheerbijdrage voldoende zal zijn om de afvalbeheerstructuur volledig te kunnen financieren en dat zonder extra kosten alle aangeboden EPAC-accu's kunnen worden ingezameld en verwerkt. Indien noodzakelijk zal Stichting EPAC de (meer)kosten die noodzakelijk zijn om het systeem in stand te kunnen houden, transparant doorbelasten aan de producenten. De niet door de afvalbeheerbijdrage gedragen kosten zullen jaarlijks naar rato van het marktaandeel, op basis van het aantal op de markt gebrachte accu's per kalenderjaar, worden verdeeld. Het collectief bepaalt gezamenlijk en in samenspraak hoe omgegaan wordt met het eventuele surplus.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

- h. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder h, van de regeling dient in de overeenkomst een omschrijving van degenen op wie de verplichting tot afdracht van de afvalbeheerbijdrage wordt gelegd, aan de orde te komen.

De verplichting tot afdracht van de afvalbeheerbijdrage wordt in de Overeenkomst EPAC gelegd op producenten zoals gedefinieerd in de definitielijst bij de Overeenkomst EPAC. Voor de definitie van een producent is aansluiting gezocht bij het Bbb en de Rbb. Deze definitie luidt: *"producent: degene die beroepsmatig, ongeacht de verkooptechniek, batterijen of accu's, met inbegrip van die welke in apparatuur of voertuigen zijn ingebouwd, voor het eerst op de markt brengt."*

- i. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder i, van de regeling dient in de overeenkomst een omschrijving van degenen aan wie de afdracht van de afvalbeheerbijdrage moet plaatsvinden, aan de orde te komen.

In de toelichting op de regeling wordt tevens benoemd dat de ontvanger de vertrouwelijkheid van verstrekte gegevens dient te waarborgen.

In artikel 4.1 van de Voorwaarden bij de toetredingsovereenkomst, Bijlage A van de Overeenkomst EPAC is opgenomen dat de afdracht van de afvalbeheerbijdrage plaats vindt aan Stichting Stibat Services. Aan de hand van de opgaven van de producenten berekent Stichting Stibat Services, in opdracht van Stichting EPAC, de hoogte van de verschuldigde afvalbeheerbijdrage en belast zij deze, namens Stichting EPAC, door aan de deelnemer (producent) middels een digitale factuur. Deze geïncasseerde afvalbeheerbijdrage komt ten goede aan (het organiseren van) de inzameling en verwerking van de EPAC-accu's en de voorziening.

In artikel 9.4 van de van de Voorwaarden bij de toetredingsovereenkomst, Bijlage A van de Overeenkomst EPAC is tevens opgenomen dat Stichting EPAC alle gegevens die haar ter beschikking worden gesteld vertrouwelijk zal behandelen.

- j. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder j, van de regeling dient in de overeenkomst het moment en de wijze waarop de afdracht van de afvalbeheerbijdrage moet plaatsvinden aan de orde te komen.

In artikel 3.2 van de Overeenkomst EPAC is opgenomen dat periodiek opgave gedaan moet worden van de EPAC-accu's die door de betreffende producent op de markt gebracht worden. Uit artikel 3.1 van de

toetredingsovereenkomst (Bijlage A bij de Overeenkomst EPAC) blijkt dat dit minimaal eens per kwartaal dient te gebeuren waarna facturatie plaats zal vinden. De afvalbeheerbijdrage moet vervolgens binnen 30 dagen na factuurdatum worden voldaan. Correcties op de opgaven zijn mogelijk tot twee maanden na het verstrijken van het betreffende kalenderjaar.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

- k. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder k, van de regeling dient in de overeenkomst de wijze waarop toezicht en controle op de afdracht van de afvalbeheerbijdrage plaatsvindt aan de orde te komen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

In de Overeenkomst EPAC en de bijbehorende toetredingsovereenkomst is in artikel 3 beschreven dat producenten minstens eenmaal per kwartaal opgave doen van de hoeveelheden op de markt gebracht accu's. Stichting EPAC kan op basis van de toetredingsovereenkomst gegevens opvragen bij producenten ter controle en Stichting EPAC is gerechtigd deze gegevens op juistheid en volledigheid te controleren en daarbij gebruik te maken van externe accountants. Producenten zijn gehouden om aan een controle mee te werken.

Zaaknummer
PBAAV20003

Daarnaast is een plan van aanpak opgesteld voor de aanpak van *freeriders*. Deze aanpak bestaat uit activiteiten op het gebied van communicatie, handhaving en monitoring. Deze activiteiten vinden hun basis in de Overeenkomst EPAC.

In bijlage B van de Overeenkomst EPAC zijn de regels voor de naleving van de Overeenkomst EPAC opgenomen. Hier komen achtereenvolgens de volgende punten aan de orde: informatieplicht en afdracht, verzuimregeling, (boete-)regeling voor producenten die zich zonder ontheffing weigeren aan te sluiten en een geschillenregeling. Het voldoen van een opgelegde boete ontslaat de betreffende producent niet van de verplichting die voortvloeien uit de Overeenkomst EPAC.

- l. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder l, van de regeling dient in de overeenkomst de wijze waarop degenen op wie de verplichting tot afdracht van de afvalbeheerbijdrage is gelegd, gebruik kunnen maken van de afvalbeheerstructuur voor dat product aan de orde te komen.

In artikel 2, van de Overeenkomst EPAC is geregeld dat Stichting EPAC een afvalbeheerstructuur in stand houdt en een infrastructuur ter beschikking stelt ten behoeve van de inzameling en verwerking. Ook wordt gecommuniceerd richting de houders van EPAC-accu's: eindgebruikers van accu's worden geïnformeerd over de mogelijke gezondheidseffecten en milieueffecten van de in de accu's gebruikte stoffen, het belang van gescheiden inzameling en het terugdringen van accu's in het restafval, en waar van toepassing de locatie van inzamel- en afgiftepunten.

De mededeling die Stichting Stibat Services heeft ingediend vormt de basis voor de afvalbeheerstructuur en daarmee voor de uitvoering van deze Overeenkomst EPAC. De mededeling omvat een beschrijving van de afvalbeheerstructuur, destijds ook wel inzamelsysteem genoemd. Producenten kunnen gebruikmaken van deze afvalbeheerstructuur.

m. Op grond van artikel 2, eerste lid, onder m, van de regeling dient in de overeenkomst de looptijd van de overeenkomst te worden gegeven.

In artikel 4.2 van de Overeenkomst EPAC is opgenomen dat de looptijd jaarlijks stilzwijgend wordt verlengd.

De verzoeker heeft hiermee aannemelijk gemaakt dat de Overeenkomst EPAC voldoet aan alle aspecten van artikel 2, eerste lid, van de regeling.

5. In de regeling is verder aangegeven dat bij een verzoek tot algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage naast de overeenkomst in ieder geval de volgende gegevens moeten worden overlegd:

a. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder a, van de regeling dient de naam, adres, registratienummer bij de Kamer van Koophandel en desgevraagd statuten van degenen die het verzoek indienen en namens wie het verzoek wordt ingediend, overlegd te worden.

Bij het verzoek zijn door Stichting EPAC de producenten opgegeven die het verzoek ondersteunen. Van de producenten en de organisaties, genoemd onder 1 van dit besluit, zijn de namen, adressen en registratienummers bij de Kamer van Koophandel bij het verzoek gevoegd.

b. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder b, van de regeling dient naast de overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage in ieder geval de marktstructuur te worden beschreven van de producenten die het product in de handel brengen, waaronder in ieder geval de volgende gegevens:

- I. *de totale omvang, gerekend naar gewicht, aantal of grootte, in de handel gebrachte producten en het aandeel daarin van degenen die het verzoek indienen en namens wie het verzoek wordt ingediend;*
- II. *het aantal van diegenen als bedoeld in onderdeel a ten opzichte van het totale aantal producenten dat het product in Nederland in de handel brengt.*

De gegevens genoemd bij a en b zijn verstrekt en worden ten behoeve van de toetsing van de meerderheid onder punt 6 Meerderheid behandeld.

De marktstructuur

In het verzoek is de marktstructuur als volgt beschreven:

"De Nederlandse markt voor elektrische fietsen wordt gedomineerd door een viertal grote merken. Verder zijn er ook private labels (huismerken) van producenten die (al dan niet tijdelijk) elektrische fietsen op de markt brengen. Dit zijn bijvoorbeeld supermarktketens of bouwmarkten. Verder worden veel elektrische fietsen door particulieren gekocht via webshops in Nederland of geïmporteerd via webshops in het buitenland. De markt voor elektrische fietsen is een snelgroeiende markt waar regelmatig nieuwe aanbieders bijkomen en aanbieders verdwijnen. Met deze groeiende markt van elektrische fietsen groeit de markt voor accu's voor elektrische fietsen mee."

Op grond van het Bbb zijn producenten van EPAC-accu's verplicht zich te melden bij RWS. Momenteel zijn er 3 mededelingen voor EPAC-accu's goedgekeurd. Naast Stichting EPAC, met 75 aangesloten producenten op het moment van indienen van het verzoek, zijn er 7 producenten van EPAC-

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

accu's actief op de markt. Hiervan zijn er 6 aangesloten bij een tweede collectieve organisatie en is er één individuele mededeling voor EPAC-accu's.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Bij algemeenverbindendverklaring van de Overeenkomst EPAC, zal Stichting EPAC voor alle producenten de uitvoering van de wettelijke verplichtingen vormgeven en zullen alle producenten een afvalbeheerbijdrage aan Stichting EPAC afdragen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

De selectie van contractpartijen door (Stichting Stibat Services in opdracht van) Stichting EPAC is gebaseerd op prijs, de invulling van de wijze van inzameling en de invulling van de wijze van verwerking. Hierbij wordt door Stichting EPAC geselecteerd op de recyclingefficiëntie, de schadelijke emissies met milieueffecten (waaronder CO₂-uitstoot over de gehele keten), de toxiciteit, eutrofiering en veiligheid van transport van lithium.

Zaaknummer
PBAAV20003

De impact van het verzoek op de markt en actoren.

De producentenverantwoordelijkheid omvat onder meer de inzameling (aan het einde van de levenscyclus) van op de markt gebrachte EPAC-accu's middels een landelijk dekkend netwerk, voorlichting aan eindgebruikers en recycling middels de best beschikbare technieken. Voor EPAC-accu's gelden (momenteel) geen inzamelingdoelstellingen, wel zijn ondergrenzen gesteld aan de efficiëntie van de recycling.

Stichting EPAC richt zich bij de inzameling uitsluitend op EPAC-accu's die aan het einde van hun levensduur zijn.

EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen volgens Stichting EPAC een negatieve restwaarde omdat deze tegen kosten moeten worden gerecycled en er tevens kosten zijn verbonden aan de inzameling. Alle EPAC-accu's waar Stichting EPAC zich op richt hebben derhalve een negatieve restwaarde.

Stichting EPAC benoemt in het verzoek een aantal aspecten die van invloed zijn op de mededingingsrechtelijke beoordeling. Stichting EPAC geeft aan dat zij de inzameling en verwerking op een hoogwaardige manier en tegen zo laag mogelijke kosten verzorgt. In het verzoek geeft Stichting EPAC aan dat het percentage door haar ingezamelde en verwerkte EPAC-accu's momenteel ligt op 27%, wat ruimschoots meer is dan de percentages die in omliggende landen worden behaald.

Door continue onderzoek tracht Stichting EPAC de ontwikkeling van het aantal op de markt gebrachte EPAC-accu's en de ontwikkeling van de levensduur van EPAC-accu's in de gaten te houden.

Door voor een groot deel van de afvalbeheerstructuur te kiezen voor een kapitaaldeckingsstelsel, in plaats van een omslagstelsel, tracht Stichting EPAC het risico te beperken dat producenten of importeurs ten tijde van inzameling en verwerking niet meer bestaan.

De impact van het verzoek wordt door Stichting EPAC onderverdeeld in een viertal partijen:

1. derden die door Stichting Stibat Services in opdracht van Stichting EPAC worden gecontracteerd in het kader van de uitvoering van het systeem van Stichting EPAC;

2. derden die niet actief zijn in het kader van het systeem van Stichting EPAC maar zich richten op de inzameling en verwerking van (herstelbare) EPAC-accu's;
3. derden die actief zijn voor hergebruik van batterijen uit afgedankte fietsaccu's voor nieuwe toepassingen; en
4. producenten van elektrische fietsen en EPAC-accu's.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

1. Dit betreft partijen als inzamelaars, logistieke dienstverleners, sorteerdere en recyclers. Stichting Stibat Services werkt op moment van het verzoek met drie sorteerdere en zes lithiumaccu-recyclers. De belangen van deze partijen worden volgens Stichting EPAC door een avv niet geschaad, omdat Stichting Stibat Services jaarlijks de overeenkomsten met deze partijen opnieuw zal tenderen en deze bovenstaande en concurrerende partijen daarom ieder jaar de mogelijkheid blijven houden om gecontracteerd te worden door middel van een competitieve inschrijving. Het regelmatig tenderen van de overeenkomsten waarborgt maximale concurrentie, zo laag mogelijke prijzen en voorkomt dat partijen worden uitgesloten.

2. Volgens Stichting EPAC is er een verscheidenheid aan derde partijen – doorgaans kleinere partijen – die zich al dan niet op ad-hoc basis richten op de inzameling van herstelbare accu's. Deze partijen worden volgens Stichting EPAC niet door een avv geraakt, aangezien Stichting EPAC zich zoals toegelicht uitsluitend richt op EPAC-accu's die aan het einde van hun levensduur zijn.

3. Daarnaast is er volgens Stichting EPAC een verscheidenheid aan derde partijen die zich al dan niet op ad-hoc basis richten op hergebruik van accu's of herbestemming voor nieuwe toepassingen (*repurposing*) van accu's. Deze partijen worden volgens Stichting EPAC niet door een avv geraakt, aangezien Stichting EPAC zich zoals toegelicht uitsluitend richt op EPAC-accu's die aan het einde van hun levensduur zijn. EPAC-accu's die nog te herstellen zijn, hebben een positieve waarde. Hiervoor is een markt om deze te herstellen. Deze markt valt buiten de scope van de afvalbeheerstructuur. De EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen een negatieve restwaarde. Met name de recycling van lithium is erg kostbaar. Stichting EPAC richt zich op de EPAC-accu's aan het einde van de levensduur met een negatieve waarde. Stichting EPAC heeft de wens om efficiënt en circulair gebruik te stimuleren, waarbij onder andere herstel van fietsaccu's (*refurbishing*) en herbestemming van fietsaccu's voor nieuwe toepassingen (*repurposing*) meer voor de hand kan liggen dan recycling.

4. De meerderheid van de producenten van EPAC-accu's zijn aangesloten bij Stichting EPAC en ondersteunen het verzoek tot avv (onderdeel 6 van dit besluit). Naast de deelnemers van EPAC zijn er nog 7 producenten met een goedgekeurde mededeling en 1 deelnemer die het verzoek niet steunde. Het resterende aantal producenten valt onder de zogenoemde *freeriders*. Deze zijn volgens Stichting EPAC mogelijk niet bekend met de verplichtingen of niet bereid op adequate wijze invulling te geven aan de productenverantwoordelijkheid. Een avv zal er volgens Stichting EPAC aan bijdragen dat ook deze niet participerende groep alsnog haar verantwoordelijkheden na zal komen.

Dat alle producenten op gelijke wijze hun producentenverantwoordelijkheid invullen is volgens Stichting EPAC in het belang van consumenten en draagt daarom op positieve wijze bij aan de mededinging. De avv van Stichting EPAC heeft daarom volgens Stichting EPAC geen mededingingsbeperkende strekking of gevolg.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Op grond van de ACM-conceptleidraad duurzaamheidsafspraken beredeneert Stichting EPAC verder dat het mededingingsrecht in het verleden niet in de weg heeft gestaan aan het algemeen verbindend verklaren van inzameling- en verwerkingssystemen. De conceptleidraad van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft als doelstelling het creëren van meer ruimte voor gezamenlijke duurzaamheidsinitiatieven in het kader van het mededingingsrecht. Blijkens een gelijktijdig met de conceptleidraad door de ACM uitgebracht nieuwsbericht, wil de ACM met de conceptleidraad "de mogelijkheden verruimen voor samenwerking tussen concurrerende bedrijven op het gebied van duurzaamheid." De ACM schrijft eveneens dat de conceptleidraad "een ruimere uitleg aan de concurrentieregels voor gezamenlijke duurzaamheidsinitiatieven van bedrijven" geeft.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

De leidraad benadrukt dat een duurzaamheidsstijging een parameter is die als consumentenbelang kan worden beschouwd en kan worden meegenomen bij het beoordelen van een eventuele beperkingen van de mededinging. De leidraad biedt geen grondslag om aan te nemen dat een avv strenger dient te worden beoordeeld, maar biedt integendeel juist ruimte voor samenwerkingen zoals een avv die faciliteert.

Met betrekking tot het onderhavige avv-verzoek is de aanvullende ruimte onder het mededingingsrecht die de conceptleidraad creëert volgens Stichting EPAC niet nodig omdat de gevolgen voor de markt zeer beperkt zijn en de voordelen voor de consument volgens Stichting EPAC significant zijn.

- c. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder c, van de regeling dient een onderbouwing gegeven te worden van de aanwezigheid van een belangrijke meerderheid van de door verzoekers in de handel gebrachte producten, waarbij mede rekening wordt gehouden met de totale omvang en het gewogen aantal verzoekers als bedoeld in onderdeel a en b.

Bij het verzoek is door Stichting EPAC een lijst aangeleverd met 75 producenten (inclusief Kamer van Koophandelnummer voor zover het in Nederland gevestigde bedrijven betreft) waarvan 74 het verzoek tot avv ondersteunen.

Op grond van het Bbb zijn producenten verplicht een mededeling in te dienen. Door RWS wordt een actueel overzicht bijgehouden van de producenten die zich hebben geregistreerd. Uit dat overzicht blijkt dat eind 2020 in Nederland 82 producenten een mededeling hebben ingediend of onder een collectieve mededeling vallen.

Het aantal producenten dat het verzoek ondersteunt komt hiermee op 90,2%.

De producenten brengen (naar schatting) gezamenlijk jaarlijks 400.000 elektrische fietsen op de markt, waarvan 350.000 fietsen door de

ondersteunende producenten. Het marktaandeel van de producenten dat het verzoek ondersteunt komt hiermee op 87%, ervan uitgaande dat de hoeveelheid elektrische fietsen representatief is voor het aantal EPAC-accu's.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Deze onderbouwing en gegevens worden in dit besluit nader behandeld onder punt 6 Meerderheid.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

- d. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder d, van de regeling dient naast de overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage in ieder geval de wijze waarop afvalstoffenhouders van de afgedankte producten geïnformeerd worden over afvalpreventiemaatregelen, innamesystemen, voorzieningen voor hergebruik of nuttige toepassing en de preventie van zwerfafval te worden omschreven.

Zaaknummer
PBAAV20003

Stichting Stibat Services draagt namens EPAC zorg voor voorlichting over nut en noodzaak van gescheiden inleveren van EPAC-accu's en ontwikkelt acties om consumenten te stimuleren EPAC-accu's in te leveren. Stichting Stibat Services zet verschillende communicatiekanalen in om specifieke doelgroepen te benaderen. Op de eigen website www.stibat.nl geeft Stichting Stibat Services informatie aan (nieuwe) klanten. Aangesloten producenten en winkeliers krijgen informatie over de werkwijze van Stichting Stibat Services, het laatste nieuws en instructies over veilige omgang met EPAC-accu's.

De website www.legebatterijen.nl is een interactief kennisplatform voor consumenten, basisschoolkinderen en docenten. Consumenten vinden er informatie over de mogelijke gezondheidseffecten en milieueffecten van de in de batterijen en accu's gebruikte stoffen en het nut en noodzaak van het gescheiden inleveren van afgedankte batterijen en accu's. Ook kunnen consumenten hier het dichtstbijzijnde inleverpunt vinden. Basisscholen kunnen hier educatiemateriaal downloaden;

- sociale media spelen een belangrijke ondersteunde rol met berichten, animaties, video's en games op Facebook en Twitter om eindgebruikers te informeren;
- Stichting Stibat Services heeft het hele jaar door radiocampagnes op vijf radiozenders;
- promotie tijdens beurzen en evenementen zoals de Huishoudbeurs en in winkelcentra. Naast voorlichting zijn de inspanningen ook gericht op het actief laten inleveren van afgedankte batterijen en accu's;
- de campagne 'Wat doe jij met je lege batterij' draagt bij aan de bekendheid met het principe 'waar je ze koopt, kun je ze kwijt'.

Stichting Stibat Services zet regelmatig spellen, prijsvragen en interessante feitjes op Facebook, plaatst filmpjes en animaties op YouTube. Verder is Stichting Stibat Services aanwezig op diverse evenementen en beurzen als de AutoRAI en de Huishoudbeurs.

- e. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder e, van de regeling dient naast de overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage in ieder geval de wijze waarop aan de eindgebruiker van het product voorlichting zal worden gegeven over de afvalbeheerbijdrage te worden omschreven.

Op grond van artikel 10, eerste lid, van de Rbb dient een producent van batterijen de eindgebruikers van batterijen en accu's te informeren over de mogelijke effecten voor de gezondheid van de mens of voor het milieu van de in de batterijen en accu's gebruikte stoffen, de wenselijkheid dat batterijen en accu's niet bij het huishoudelijk afval worden gedaan, het belang van gescheiden inzameling van batterijen en accu's en de locatie van inzamel- en afgiftepunten. Stichting EPAC heeft door middel van Stichting Stibat Services namens haar deelnemers reeds een goedgekeurde mededeling op grond van het Bbb en de Rbb (zie ook deel 4c van dit besluit). Met de avv zal Stichting EPAC dit voor alle onder de avv vallende EPAC-accu's uitvoeren.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Stichting EPAC maakt gebruik van diverse media en communicatiemiddelen om de eindgebruikers te informeren, zoals sociale media en het publiceren van blogs. Op haar website www.stibat.nl/stichting-epac/avv is naast informatie over de avv ook een *infographic* van de levenscyclus van de EPAC-accu gepubliceerd.

- f. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder f, van de regeling dient naast de overeenkomst over een afvalbeheerbijdrage in ieder geval de wijze waarop getracht is de in onderdeel b en, indien betrokken bij de uitvoering van de afvalbeheerstructuur, onderdeel d bedoelde personen bij het indienen van het verzoek te betrekken te worden omschreven.

Stichting EPAC heeft voorafgaand aan het indienen van het verzoek voor de avv aan alle aangesloten producenten een vooraankondiging verstuurd per brief en vervolgens per e-mail. Verder is een advertentie geplaatst in De Tweewieler, vakblad voor de tweewielersector. Op de pagina van Stichting EPAC op de website van Stichting Stibat Services is een mededeling over het avv-verzoek gepubliceerd.

- g. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder g, van de regeling dient in ieder geval de wijze waarop jaarlijks openbaar verslag en verslag aan de minister wordt uitgebracht over het naleven van de voorwaarden waaronder de algemeen verbindend verklaring is verstrekt, zoals het behalen van de doelstellingen voor het afvalbeheer te worden beschreven.

Stichting EPAC draagt de verantwoordelijkheid voor de monitoring van de resultaten van de afvalbeheerstructuur en rapporteert via een jaarverslag en de jaarrekening. In het jaarverslag komen onder meer de uitgevoerde activiteiten en de behaalde inzamelresultaten aan bod. Tevens zal Stichting EPAC bij de jaarlijkse verslaglegging rapporteren over de voortgang van de pilot en tender zoals omschreven in onderdeel 5j en 8.2 van dit besluit.

De Overeenkomst EPAC biedt de mogelijkheid tot (interne) audits. Het jaarverslag en jaarrekening worden ter beoordeling voorgelegd aan een onafhankelijke accountant.

- h. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder h, van de regeling dient indien van toepassing, de naam, de organisatorische opzet, taken en verantwoordelijkheden en desgevraagd statuten van de uitvoeringsorganisatie die namens de producenten of producentenorganisatie geheel of gedeeltelijk uitvoering geeft aan de afvalbeheerstructuur te worden verstrekt.

Wanneer een verzoek tot avv namens producenten wordt ingediend door een producentenorganisatie wordt deze organisatie aangemerkt als een producentenorganisatie als bedoeld in artikel 1 van de regeling. Deze organisatie is medeverantwoordelijk voor nakoming van de verplichtingen uit hoofde van het besluit tot avv.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Organisatorisch

In het verzoek tot avv moet duidelijk worden beschreven wat de organisatiestructuur is van een uitvoeringsorganisatie en met welke taken deze organisatie is belast. Duidelijk moet zijn hoe deze uitvoeringsorganisatie zich verhoudt tot de producentenorganisatie omdat de verplichtingen tot uitvoering van het besluit tot avv en de afvalbeheerstructuur rusten op de producentenorganisatie en niet op een uitvoeringsorganisatie. Daarnaast is de rol van de uitvoeringsorganisatie mede van belang bij beoordeling van de doelmatigheid van de afvalbeheerstructuur.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Organisatiestructuur

De belangrijkste kenmerken van de afvalbeheerstructuur van Stichting EPAC zijn:

- een landelijk inzamelsysteem bij milieustraten en 1500 fietsdealers in 2019 en een voorziene uitbreiding in 2020 om alle fietsdealers die elektrische fietsen verkopen op te nemen in het netwerk;
- een fijnmazig en efficiënt logistiek systeem voor het ophalen en het verder transport van afgedankte EPAC-accu's;
- contracten met professionele afvalinzamelaars die onder meer EPAC-accu's bij gemeentelijke milieustraten ophalen;
- doelmatige en eenduidige voorlichting aan eindgebruikers als bedoeld in de regeling;
- een netwerk van ketenpartners met betrekking tot recycling van batterijen, die jaarlijks worden gecontroleerd op recyclingefficiëntie en duurzaamheidsprestaties.

Stichting EPAC heeft de uitvoering van haar inzamel- en recyclingtaken alsmede de afvalbeheerbijdrage uitbesteed aan Stichting Stibat Services. Stichting Stibat Services contracteert inzamelaars, logistieke dienstverleners, sorteerders en recyclers.

Stichting Stibat Services contracteert inzamelaars, logistieke dienstverleners, sorteerders en recyclers. Verder voert Stichting Stibat Services in opdracht van Stichting EPAC voorlichtings- en mediacampagnes, om het aantal op de juiste wijze ingezamelde en verwerkte EPAC-accu's zo groot mogelijk te maken.

Stichting Stibat Services draagt in opdracht van Stichting EPAC eveneens bij aan veiligheid, door dit onderwerp met de inzamelpunten te bespreken en hen veilig transport conform geldende regelgeving te bieden. EPAC-accu's kunnen, wanneer zij gebreken vertonen, vaak één of meerdere malen hersteld worden. Pas wanneer herstellen niet meer mogelijk is, is een EPAC-accu aan het einde van zijn levensduur. Stichting EPAC juicht het op goede wijze herstellen van EPAC-accu's toe, omdat daarmee de levensduur van de accu's wordt verlengd.

Dit komt volgens Stichting EPAC de consument en het milieu ten goede. Volgens Stichting EPAC kan herstel van EPAC-accu's slechts worden uitgevoerd met technische kennis van zaken.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

- i. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder i, dient het verzoek de gegevens over de financiële middelen die worden ingezet voor uitvoering van de afvalbeheerstructuur en de daarmee te realiseren doelstellingen te bevatten.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Begroting afvalbeheerstructuur

Door verzoeker moet een begroting worden overgelegd waaruit blijkt dat er een ketendeficit is of dreigt, dat gedekt dient te worden uit de opbrengsten van de afvalbeheerbijdrage en andere opbrengsten. In de gegevens bij het verzoek dient duidelijk gemaakt te worden hoe de afvalbeheerstructuur financieel is verantwoord. In de begroting dienen in ieder geval de volgende punten aan de orde te komen:

Zaaknummer
PBAAV20003

De financiële verantwoording van de afvalbeheerstructuur, waarbij ingegaan wordt op de kosten van het afvalbeheer, vermogen, baten en het ketendeficit; de voorziening en het fonds, dat wil zeggen de voorziene en onvoorziene kosten van de afvalbeheerstructuur

Inkomsten

De afvalbeheerstructuur wordt bekostigd door middel van afvalbeheerbijdragen die worden afgedragen door producenten aan Stichting EPAC. De hoogte van de afvalbeheerbijdrage wordt per kalenderjaar vastgesteld door Stichting EPAC op basis van de ingeschatte kosten volgens de berekeningswijze zoals vastgelegd in artikel 3.2 'Hoogte en vaststelling van de Afvalbeheerbijdrage' van de Overeenkomst EPAC.

De afvalbeheerbijdrage is thans vastgesteld op 1,00 euro per kilogram. De bijdrage is opgebouwd uit 54% aan kosten voor inzameling en verwerking, 4% aan overige kosten (waaronder organisatie en overhead) en 42% als dotatie voor de voorziening voor toekomstige inzameling en verwerking. In deze opbouw wordt rekening gehouden met het feit dat nog niet alle op de markt gebrachte EPAC-accu's aan inzameling toe zijn gekomen. Stichting EPAC verwacht dat de kosten voor deelnemers vanaf 2022 naar verwachting constant zullen blijven op zo'n 1,35 euro per kilogram.

Uitgaven

- Stichting EPAC hanteert een financieringsstelsel voor de afvalbeheerstructuur bestaande uit twee componenten; een kapitaaldeckingsstelsel voor de directe verwijderingskosten van EPAC-accu's na het jaar waarop deze voor het eerst op de Nederlandse markt zijn gebracht.
- een omslagstelsel voor de directe verwijderingskosten van binnen het jaar geretourneerde EPAC-accu's en de totale indirecte kosten.

Volgens Stichting EPAC zorgt dit stelsel voor een eerlijke en transparante verdeling van de kosten van de afvalbeheerstructuur. Het zorgt ervoor dat producenten die beroepsmatig EPAC-accu's voor het eerst op de Nederlandse markt brengen, op dat moment zorg dragen voor de financiering en inzameling van die accu's. Daarbij betalen producenten

direct mee aan de kosten van de afvalbeheerstructuur.

In de begroting van Stichting EPAC voor 2019 is dit als volgt opgenomen:

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

<u>Uitgaven</u>	<u>Inkomsten</u>
Indirecte kosten uitvoering: 222.800 euro	Afvalbeheerbijdragen: 2.773.000 euro
Directe kosten uitvoering: 493.800 euro	
Afdracht voorziening: 515.900 euro	
	Kenmerk IENW/BSK-2022/
Subtotaal: 1.232.500 euro	
	Zaaknummer PBAAV20003
Vereveningsfonds: -9.500 euro	
Saldo boekjaar: 1.550.000 euro	
<u>Totaal 2.773.000 euro</u>	<u>Totaal 2.773.000 euro</u>

Onderbouwing van de voorziening en het fonds

De voorziening moet de vaste kosten dragen die voortvloeien uit het afvalbeheer van de producten waarvoor een bijdrage is geheven. Tevens bevat de voorziening de kosten van de uitvoering van de avv, waaronder de organisatorische kosten en systeemkosten. De hoogte van de voorziening hangt af van het stelsel dat wordt gekozen (omslagstelsel of kapitaaldeckingsstelsel). De voorziening wordt bekostigd uit de opbrengsten van de afvalbeheerbijdrage. Met de voorziening worden de kosten gedekt die nodig zijn voor de inzameling en verwerking van de op de markt gebrachte producten waarvoor een afvalbeheerbijdrage is betaald.

Een fonds kan worden opgebouwd om onvoorziene omstandigheden financieel te dekken. Ook het fonds wordt uit de afvalbeheerbijdrage betaald. Bij onvoorziene zaken valt te denken aan een negatieve opbrengst als gevolg van de financiële koersen zoals metaalprices, papierprices, grondstofprices. Ook kan het fonds worden gebruikt om toekomstige problemen financieel op te vangen, zoals bijvoorbeeld een wettelijke verplichte uitfasering van een product.

De omvang van het fonds mag niet groter worden dan 1½ keer de in 1 jaar begrote kosten van verwerking. Dit betekent dat er een reserve gevormd mag worden gedurende de looptijd van een avv met een omvang van maximaal 1½ keer de in 1 jaar begrote kosten van inzameling, sortering, demontage, bewerking, verwerking en transport.

Stichting EPAC heeft aangegeven dat het fonds een voorziening/kapitaaldeckingsstelsel is voor het "opruimen" van de op de markt gebrachte EPAC-accu's en een vereveningsfonds. Voor beide "fondsen" zijn regels en uitgangspunten afgesproken met de belastingdienst, welke zijn vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst (bijlage 12 van het verzoek). Beide afspraken worden jaarlijks gecontroleerd door de accountant.

Uitgangspunten van het vereveningsfonds zijn dat deze maximaal 7,5 % van de omzet zal bedragen en één keer in de vijf jaar door het nulpunt gaat en/of afgerekend wordt met de deelnemers. De berekening van het kapitaaldeckingsstelsel voor de hoogte van de voorziening is gebaseerd op een groot aantal parameters die door ervaringscijfers en/of onderzoeken

zijn vastgesteld. De belangrijkste parameters zijn de:

- POM in kg's (put on market);
- terugkeerperiode van de accu's gedurende 13 jaar;
- het terugkeerpercentage (na onderzoek vastgesteld op 70%);
- de directe kosten voor de verwerking van lithiumaccu's per kilo (per 31-12-2019 is dat 2,18 euro per kilo);
- de fiscale rekenrente voor de berekening van de netto contante waarde.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Jaarlijks wordt middels bovenstaande parameters het aantal kilo's berekend waarvoor een voorziening door Stichting EPAC dient te worden aangehouden. Uitgaande van een gemiddelde gebruiksduur van 13 jaar wordt een inschatting gemaakt van de in een periode ingezamelde hoeveelheid accu's. De voorziening is gevuld vanaf 2014 en stijgt voorlopig tot en met 2026 op grond van de terugkeer van de accu's gedurende 13 jaar.

Zaaknummer
PBAAV20003

Omdat de verkoop van EPAC-accu's een sterke groei doormaakt, wordt door Stichting EPAC de hoeveelheid verkochte EPAC-accu's en het terugkeerpercentage als uitgangspunt gebruikt voor de prognose van de daadwerkelijk benodigde voorziening. De twee belangrijkste parameters zijn de POM en het terugkeerpercentage. De opbouw van de voorziening is dus gerelateerd aan de verkoop.

Het terugkeerpercentage wordt periodiek onderzocht en wordt op grond van dat onderzoek dan ook bijgesteld. Aanpassing van deze parameters betekent een aanpassing van de toekomstige directe kosten, waar de voorziening voldoende dekking voor moet bieden. Een bijstelling van de parameters heeft dus gevolgen voor de omvang van de voorziening. Wanneer als gevolg daarvan bedragen uit de voorziening vrijvallen komen deze in de exploitatierekening. Er wordt gestuurd op een kostendekkende exploitatie. Indien er een overschot is op de exploitatie keert Stichting EPAC deze gelden naar rato van hun bijdrage uit aan haar deelnemers. In dat geval wordt dus een deel van de eerder betaalde bijdrage terugbetaald.

- j. Op grond van artikel 2, tweede lid, onder j, kunnen bij het verzoek overige gegevens verlangd worden die nodig zijn voor de beoordeling van het verzoek en de uitvoering van de overeenkomst voor een afvalbeheerbijdrage waarop de algemeen verbindend verklaring betrekking heeft.

Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen (onderdeel 8 van dit besluit) is Stichting EPAC gevraagd om nader te onderbouwen hoe Stichting EPAC gaat voorkomen dat afgedankte EPAC-accu's na inzameling direct naar de recyclers gaan. Stichting EPAC is een pilot gestart waarin de ingezamelde afgedankte EPAC-accu's worden beoordeeld of deze voor herbestemming in aanmerking kunnen komen. De EPAC-accu's worden daarvoor doorgezet naar een partij die is ingericht om EPAC-accu's als afval te ontvangen. Daarbij heeft deze partij haar bedrijfsvoering zo ingericht dat de EPAC-accu's kunnen worden gecontroleerd op kwaliteit en capaciteit en van daaruit kunnen worden ingezet voor een tweede leven zoals bijvoorbeeld in stationaire toepassingen. Deze pilot zal na een jaar worden omgezet naar een tender voor alle marktpartijen. Stichting EPAC is gevraagd om de (tussen)evaluatie van de pilot toe te voegen bij het jaarverslag, zoals bedoeld in punt g van onderdeel 5 van het besluit.

De verzoeker heeft hiermee aannemelijk gemaakt dat het verzoek voldoet aan alle aspecten van artikel 2, tweede lid, van de regeling.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

6. Beoordeling van de meerderheid

In artikel 15.37, eerste lid, van de Wm is opgenomen dat een verzoek tot algemeen verbindend verklaring van een overeenkomst over de afvalbeheerbijdrage slechts kan worden ingediend door degenen die, onderscheidenlijk organisaties van degenen die wat betreft de gezamenlijke omzet van de betrokken stoffen, mengsels of producten een naar het oordeel van Onze Minister belangrijke meerderheid vormen van degenen die deze stoffen, mengsels of producten in Nederland invoeren of op de markt brengen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Onze Minister beoordeelt of sprake is van een belangrijke meerderheid als aangegeven in de toelichting op de Regeling verzoek algemeen verbindend verklaring overeenkomst afvalbeheerbijdrage. In de toelichting is aangegeven dat een belangrijke meerderheid wordt aangetoond op basis van de in de handel gebrachte producten naar de maatstaf van gewicht, aantal of grootte van de producten. Een uitgangspunt is dat twee maatstaven ten minste moeten 55% zijn. Bovendien moet ten minste een van beide hoger dan of gelijk zijn aan 75%.

Met behulp van onderstaande twee formules M1 en M2 kan de belangrijke meerderheid van producenten worden aangetoond.

Tabel 1: Formule berekening meerderheid

A: aantal producenten dat het verzoek tot avv steunt;
B: aantal producenten dat een afvalbeheerbijdrage onder de avv zou moeten afdragen maar niet bij het verzoek tot avv bedoeld onder A betrokken zijn;
A+B: totaal aantal producenten;
M1: $A / (A+B) \times 100 =$ vertegenwoordiging producenten
C: hoeveelheid in de handel gebrachte producten (gerekend naar gewicht, aantal of grootte) door producenten bedoeld onder A in het jaar voorafgaand aan het verzoek;
D: hoeveelheid in de handel gebrachte producten (gerekend naar gewicht, aantal of grootte) door producenten bedoeld onder B in het jaar voorafgaand aan het verzoek;
C+D: totale hoeveelheid in de handel gebracht;
M2: $C / (C+D) \times 100 =$ vertegenwoordiging in de handel gebrachte hoeveelheden
M1 + M2 ≥ 130, waarbij ten minste M1 of M2 ≥ 75

In het kader van doelmatig afvalbeheer kan de minister gemotiveerd afwijken van deze methodiek of van de daarin gehanteerde percentages.

Stichting EPAC vraagt de avv aan namens de bij hen aangesloten producenten met betrekking tot EPAC-accu's. Voor het verzoek is bij de registratie van de batterijen die de producenten bij hun jaarlijkse verslaglegging verplicht moeten doen bij Stichting Batterijen / EPAC, aan de aangesloten producenten de vraag voorgelegd of zij akkoord zijn met het verzoek tot avv ondersteunen of niet. In bijlage 13 van het verzoek is dit toegelicht.

Eén van de aangesloten producenten is niet akkoord gegaan. De overige 74 aangesloten producenten zijn akkoord met het verzoek tot avv.

Op grond van het Bbb en de Rbb zijn producenten verplicht om mededeling te doen bij de overheid. Op de website van RWS Leefomgeving (www.afvalcirculair.nl/pba) wordt een actueel overzicht bijgehouden van de

producenten die een goedgekeurde mededeling hebben. Hieruit blijkt dat in Nederland 1 individuele mededeling voor EPAC-accu's is gedaan. Verder zijn er twee collectieve producentenorganisaties die deelnemers hebben die EPAC-accu's op de markt brengen. Naast Stichting Batterijen / EPAC is dat een collectieve organisatie die momenteel zes deelnemers met EPAC-accu's heeft.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Het aantal producenten dat het verzoek ondersteunt komt hiermee op 90,2%. Deze producenten brengen gezamenlijk 1.050.000 kilogram EPAC-accu's op de markt.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Tabel 2: Schematisch weergave belangrijke meerderheid

	Producenten (aantallen)	Hoeveelheid op de markt gebracht (kilogrammen)
Avv EPAC	74	1.050.000
Totaal aantal producenten	82	1.200.000
Percentage	90,2%	87,5%

Zaaknummer
PBAAV20003

De gegevens uit tabel 2 ingevuld in de formule uit tabel 1 geeft aan dat de vertegenwoordiging van producenten (M1) uitkomt op 90,2%. De vertegenwoordigde hoeveelheid op de markt gebrachte EPAC-accu's (M2) komt op 87,5%. De som hiervan (M1+M2) bedraagt 177,7%. Zowel M1 als M2 zijn groter dan 55% en tenminste M1 of M2 is groter dan 75%.

Met behulp van de twee formules M1 en M2 uit de toelichting van de regeling (tabel 1) komt de som van M1 en M2 uit op 177,7 procentpunten (90,2 + 87,5). Zowel M1 als M2 zijn groter dan 55%. Hiermee is conform de methodiek uit de toelichting van de regeling de belangrijke meerderheid van producenten aangetoond.

Producenten die op moment van het verzoek van de avv geen mededeling hebben gedaan op grond van het Bbb, of zich zonder ontheffing niet zullen conformeren aan de algemeen verbindend verklaarde Overeenkomst EPAC, worden gezien als zogenaamde 'freeriders'. De batterijen die *freeriders* op de markt brengen, komen wel in het inzamelnetwerk van Stichting EPAC terecht, maar hiervoor is geen afvalbeheerbijdrage betaald. Deze producenten of importeurs liften dus mee met de afvalbeheerstructuur van Stichting EPAC. Met de avv gaat Stichting EPAC zich richten op deze *freeriders* om hen te bewegen aan te sluiten bij Stichting EPAC en de afvalbeheerbijdrage af te dragen. Hiertoe heeft Stichting EPAC een plan van aanpak *freeriders* bij het verzoek gevoegd. Doelstelling van dit plan is het opzetten en in stand houden van een veilige en verantwoorde inzameling van afgedankte EPAC-accu's in Nederland, waarbij de kosten eerlijk worden verdeeld over alle producenten van EPAC-accu's in Nederland. Deze doelstelling wordt ingevuld door alle producenten bij het collectief van Stichting EPAC aan te sluiten, deze tijdig en correct opgave te laten doen en de afvalbeheerbijdrage te laten betalen. In het plan van aanpak *freeriders* geeft Stichting EPAC aan door middel van een communicatieplan de *freeriders* te berichten over de verplichtingen. Stichting EPAC zal *freeriders* gestructureerd en planmatig het hele jaar door benaderen onder andere telefonisch, per e-mail of per brief. Op een toegesneden wijze zal Stichting EPAC hen benaderen met als doel dat zij zich vrijwillig aansluiten bij het collectief. Voor producenten die niet aansluiten, zijn in artikel 2.3, onder e, van de Overeenkomst EPAC en in bijlage B bij de Overeenkomst EPAC regels opgenomen volgens welke Stichting EPAC *freeriders* zal aanspreken of eventueel een boete opleggen.

Stichting EPAC geeft aan dat het aantal *freeriders* lastig is te bepalen en heeft een inschatting gemaakt met behulp van de beschikbare informatie over de verkoopcijfers van de RAI/BOVAG van het totaal aantal elektrische fietsen die in Nederland op de markt zijn gebracht. Verder heeft stichting EPAC met behulp van informatie van het Nationaal WEEE Register, waar producenten van elektrische fietsen verplicht registratie moeten doen als zij een elektrische fiets op de markt brengen, een raming gemaakt van het aantal niet aangesloten producenten. Daarbij geeft Stichting EPAC aan meer dan 75% van het volume aan marktaandeel en meer dan 55% van het aantal producenten te vertegenwoordigen. Naast de producenten die wel een mededeling conform het Bbb hebben gedaan, zijn bij deze beraming ook de *freeriders* opgenomen.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Gelet op de aangeleverde gegevens en de toelichting bij de regeling is voldoende aannemelijk gemaakt dat is voldaan aan de vereiste meerderheid volgens artikel 15.37, eerste lid, van de Wm.

7. **Beoordeling doelmatigheid van het afvalbeheer**

Op grond van artikel 15.36, eerste lid, van de Wm beoordeelt de Minister aan de hand van het verzoek tot algemeen verbindend verklaring de doelmatigheid van het desbetreffende afvalbeheer, en of dat afvalbeheer in overeenstemming is met artikel 8 bis van de kaderrichtlijn afvalstoffen, als volgt:

De populariteit van elektrische fietsen en daarmee de markt van EPAC-accu's is de afgelopen jaren enorm gegroeid in Nederland. De accu's komen soms terecht in het huishoudelijk afval, waardoor de in de accu's gebruikte stoffen mogelijk milieueffecten veroorzaken, zoals afvalbranden bij verwerkers. Van belang is verder dat EPAC-accu's die aan het einde van hun levensduur zijn een negatieve restwaarde hebben; de opbrengst van de na verwerking overgebleven materialen dekken de kosten voor inzameling en verwerking niet. De door Stichting EPAC voorgelegde afvalbeheerstructuur borgt de correcte inzameling en verwerking van EPAC-accu's die aan het einde van hun levensduur zijn. De Overeenkomst EPAC, die onder andere de hoogte en inning van de afvalbeheerbijdrage en de besteding daarvan regelt, vormt de financiële basis voor de uitvoering van die afvalbeheerstructuur.

Stichting EPAC wil er met de avv bovendien voor zorgen dat alle producenten van EPAC-accu's evenredig bijdragen aan het afvalbeheer. De avv is dus nodig om te bewerkstelligen dat ook de producenten die niet vrijwillig partij zijn bij de Overeenkomst EPAC, verplicht worden mee te betalen aan de afvalbeheerstructuur van Stichting EPAC.

Het middels het verzoek tot avv voorgestelde afvalbeheer heeft een aantal specifieke kenmerken en kwaliteiten, die hieronder worden toegelicht.

In de Overeenkomst EPAC is bepaald dat Stichting EPAC met de afvalbeheerstructuur, namens de bij haar aangesloten producenten, de op de schouders van de producenten rustende wettelijke verantwoordelijkheden collectief zal dragen. De verplichtingen ten aanzien van inzameling en passende verwerking van EPAC-accu's uit het Bbb en de Rbb zijn, door middel van de Overeenkomst EPAC en de daarop betrekking hebbende gegevens in het verzoek, bindend voor Stichting EPAC. Stichting EPAC fungeert daarmee als

centraal aanspreekpunt voor de naleving van de verplichtingen uit het Bbb en de Rbb voor EPAC-accu's.

Specifiek wat betreft de inzameling van EPAC-accu's die in de afvalfase terecht zijn gekomen, is een belangrijk onderdeel van het afvalbeheer dat het een landelijk dekkend en voor de eindgebruiker gemakkelijk toegankelijk inzamelsysteem heeft en hier voorlichting over wordt gegeven. Het gaat daarbij bovendien om een systeem dat al naar behoren functioneert. Dit geeft voldoende vertrouwen dat de inzamelverplichting uit de Rbb door Stichting EPAC gehaald wordt.

Daarbij wordt opgemerkt dat de EPAC-accu als industriële accu wordt gedefinieerd in de Rbb en de inzameisen voor dit soort batterijen niet aansluiten bij het gebruik van de EPAC-accu (een elektrische fiets met EPAC-accu is een consumentenproduct). Daarom is een op consumentengedrag georganiseerde afvalbeheerstructuur nodig om een goede inzameling van de EPAC-accu's te borgen. Stichting EPAC zorgt hiervoor.

Omdat Stichting EPAC zich voornamelijk richt op de organisatie en bekostiging van de inzameling en verwerking van EPAC-accu's in de afvalfase en daarbij zonder winstoogmerk opereert, laat de stichting ruimte over voor levensduurverlengingsactiviteiten die plaatsvinden in een eerder stadium, zoals hergebruik en reparatie. EPAC-accu's die nog te herstellen zijn, hebben een positieve waarde. Hiervoor is een markt om deze te herstellen. Deze markt valt buiten de scope van de afvalbeheerstructuur. De EPAC-accu's aan het einde van de levensduur kennen een negatieve restwaarde. Met name de recycling van lithium is erg kostbaar. Stichting EPAC richt zich op de EPAC-accu's aan het einde van de levensduur met een negatieve waarde.

Stichting EPAC heeft de wens om efficiënt en circulair gebruik te stimuleren, waarbij onder andere herstel van fietsaccu's (*refurbishing*) en herbestemming van fietsaccu's voor nieuwe toepassingen (*repurposing*) meer voor de hand kan liggen dan recycling. Afvalpreventie, dat de eerste trede is van de afvalhiërarchie maar in het Bbb of de Rbb niet wordt verlangd van producenten, wordt hierdoor in elk geval niet belemmerd.

De hoogte en mate van differentiatie van de afvalbeheerbijdrage, in relatie tot de kosten die gemaakt worden en de opbrengsten van de afvalbeheerstructuur, acht ik kosteneffectief.

De afvalbeheerstructuur van Stichting EPAC betreft een voortzetting van de bestaande afvalbeheerstructuur voor EPAC-accu's, die al vele jaren conform het Bbb en Rbb functioneert. De afvalbeheerstructuur is daarmee overtuigend bestendig en werkbaar, en voorziet daarnaast in adequaat mechanisme voor zelfbeheer.

Er dient te worden opgemerkt dat er een Europese Batterijenverordening voorbereid wordt ter vervanging van de huidige Batterijenrichtlijn. Hierdoor kunnen mogelijk de thans geldende verplichtingen die voortvloeien uit het Bbb en Rbb, worden gewijzigd. Zodra de verordening in werking is getreden, kan dit van invloed zijn op de doelmatigheid van het afvalbeheer van Stichting EPAC.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Op basis van het bovenstaande acht ik het beschreven afvalbeheer als doelmatig.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

8. Ingediende zienswijzen op ontwerpbesluit

Op 3 januari 2022 is door de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD) een zienswijze ingediend en binnen de termijn ontvangen.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Op 4 januari 2022 is door Nowos een pro-forma zienswijze ingediend. Indiener is in de gelegenheid gesteld een aanvulling aan te leveren, welke op 20 januari 2022 binnen de gestelde termijn is ontvangen.

Zaaknummer
PBAAV20003

Op 20 april 2022 heeft hierover met Nowos een gesprek plaatsgevonden.

Op 5 januari 2022 is door Optima Cycles B.V. een pro-forma zienswijze ingediend. Indiener is in de gelegenheid gesteld een aanvulling aan te leveren, welke op 19 januari 2022 binnen de gestelde termijn is ontvangen.

Op 5 januari 2022 is door Roetz Bikes B.V. een pro-forma zienswijze ingediend. Indiener is in de gelegenheid gesteld een aanvulling aan te leveren, welke op 20 januari 2022 binnen de gestelde termijn is ontvangen.

Op 5 januari 2022 is door Smart Urban Mobility B.V. (Urban Arrow) een pro-forma zienswijze ingediend. Indiener is in de gelegenheid gesteld een aanvulling aan te leveren, welke op 19 januari 2022 binnen de gestelde termijn is ontvangen.

Op 5 januari 2022 is door Recycling Netwerk Benelux een pro-forma zienswijze ingediend. Indiener is in de gelegenheid gesteld een aanvulling aan te leveren, welke op 20 januari 2022 binnen de gestelde termijn is ontvangen.

In deze verschillende zienswijzen zijn onderwerpen aangehaald met betrekking tot onder andere de afvalstatus en reparatiemogelijkheden van EPAC-accu's die elkaar in de verschillende zienswijzen overlappen. Bij de behandeling van de zienswijzen is ervoor gekozen om deze punten één keer te behandelen en niet bij iedere zienswijze dit te herhalen.

De zienswijzen worden hieronder behandeld.

8.1 Zienswijze NVRD

De NVRD geeft aan het verzoek tot avv van Stichting EPAC te ondersteunen. In de reactie heeft NVRD een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Hieronder zijn deze opmerkingen en vragen samengevat en is reactie en antwoord gegeven:

1. De NVRD geeft aan dat de milieustraat van gemeenten een functie vervult als 'achtervang' voor accu's die niet via verkooppunten worden afgedankt. Er zullen afspraken gemaakt moeten worden met gemeenten over het inleveren van EPAC-accu's op de milieustraat, veilige opslag (brandveiligheid), vergoedingen en transport. Dergelijke afspraken zijn nog niet gemaakt en het besluit mist informatie daarover.

Reactie: Het staat partijen vrij om nadere afspraken te maken om invulling

te geven aan de uitvoerende werkzaamheden die voortvloeien uit de overeenkomst. Stichting EPAC heeft aangegeven open te staan voor het maken van deze afspraken en reeds in gesprek te zijn met de NVRD. De veilige opslag en brandveiligheid van EPAC-accu's is ook omschreven in deel 7 van het besluit.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

2. De NVRD pleit voor nadere afspraken over de communicatie over zowel de gevaren bij inzameling als de juiste inzamelkanalen. Dit om te voorkomen dat EPAC-accu's bij het restafval belanden.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Reactie:

Omtrent communicatie zijn verplichtingen opgenomen in het Rbb. Aanvullend hieraan draagt Stichting Stibat Services namens Stichting EPAC zorg voor voorlichting over nut en noodzaak van gescheiden inleveren van EPAC-accu's en ontwikkelt acties om consumenten te stimuleren EPAC-accu's in te leveren. Stichting Stibat Services zet verschillende communicatiekanalen in om specifieke doelgroepen te benaderen. Op de eigen website www.stibat.nl geeft Stichting Stibat Services informatie aan (nieuwe) klanten. De website www.legebatterijen.nl geeft informatie aan consumenten en over het nut en noodzaak van het gescheiden inleveren van afgedankte batterijen en accu's. Ook kunnen consumenten hier het dichtstbijzijnde inleverpunt vinden. Daarnaast vindt communicatie plaats via andere kanalen zoals sociale media. Het maken van aanvullende afspraken staat partijen vrij. Stichting EPAC heeft aangegeven reeds in gesprek te zijn met de NVRD.

3. Tot slot haalt de NVRD zorgen omtrent transport aan: In het besluit wordt wat betreft het ophalen en transport van EPAC-accu's aangegeven dat hiervoor contracten gesloten worden met professionele inzamelaars. Er zijn evenwel meerdere partijen die dergelijk transport conform de Overeenkomst betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg (ADR) kunnen verzorgen. Ook hierover zullen volgens de NVRD nadere afspraken gemaakt moeten worden.

Reactie: Stichting Stibat Services maakt gebruik van gecertificeerde transporteurs en noemt deze in het verzoek tot avv. Dit is niet in de tekst van het besluit opgenomen. Dit is een omschrijving van de huidige werkwijze. De overeenkomst laat ruimte om andere transporteurs in te zetten en hier afspraken over te maken.

8.2 *Zienswijze Nowos*

In de reactie heeft Nowos een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Hieronder zijn deze opmerkingen en vragen samengevat en is reactie en antwoord gegeven:

1. Het voorgenomen besluit heeft volgens Nowos, mede gegeven de ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar, een grote impact op alle stakeholders binnen de keten. Reparatie, hergebruik en herbestemming zijn volgens Nowos volledig onderbelicht in het initiële verzoek en worden niet genoemd in de Overeenkomst EPAC.

Reactie: Reparatie, hergebruik en herbestemming zijn expliciet niet betrokken door Stichting EPAC omdat de afvalbeheerbijdrageovereenkomst

(ABBO) zich richt op de accu's die aan het einde van de levensduur zijn en een negatieve waarde kennen. De markt voor reparatie en hergebruik voor EPAC-accu's wordt niet gehinderd door de avv. Dit is ook omschreven in deel 3 van het besluit.

Naar aanleiding van de zienswijze van Nowos is op dit punt om verduidelijking gevraagd aan Stichting EPAC. Stichting EPAC heeft daarin aangegeven dat zij initiatieven die ondersteunen in de levensduurverlenging van EPAC-accu's, zoals bij *refurbishment* en *repurposing* toejuicht.

Stichting EPAC heeft een landelijk dekkend inzamelnetwerk opgezet opdat alle afgedankte EPAC-accu's op een juiste en veilige manier kunnen worden ingezameld en zo efficiënt mogelijk kunnen worden gerecycled.

Stichting EPAC spreekt op dit moment geen voorkeur uit bij wie de gebruiker zijn EPAC-accu kan laten herstellen. Dat is aan de eigenaar van de EPAC-accu of de *refurbisher*.

Stichting EPAC wil graag voorkomen dat afgedankte EPAC-accu's na inzameling direct naar de recyclers gaan. Stichting EPAC heeft daarom een pilot opgestart waarin de ingezamelde afgedankte EPAC-accu's worden beoordeeld of deze voor *repurposing* in aanmerking kunnen komen. De EPAC-accu's worden daarvoor doorgezet naar een partij die is ingericht om EPAC-accu's als afval te ontvangen. Daarbij heeft deze partij haar bedrijfsvoering zo ingericht dat de EPAC-accu's kunnen worden gecontroleerd op kwaliteit en capaciteit en van daaruit kunnen worden ingezet voor een tweede leven zoals bijvoorbeeld in stationaire toepassingen. Deze pilot zal na een jaar worden omgezet naar een tender voor alle marktpartijen. Stichting EPAC zal gevraagd worden om de evaluatie van de pilot toe te voegen bij het jaarverslag, zoals bedoeld in punt g van onderdeel 5 van het besluit.

2. Het betrekken en informeren van producenten is volgens Nowos geheel achterwege gebleven. Anders dan de beperkte aandacht die Stichting EPAC in 2019 heeft gegeven aan het verzoek tot avv, zijn producenten niet door Stichting EPAC geïnformeerd over reparatie, hergebruik en herbestemming, aldus Nowos.

Reactie: Onder punt 5 onder f van het besluit wordt beschreven hoe producenten vooraf betrokken zijn bij het indienen van het verzoek tot avv. Dit omvat meerdere momenten. Ook zijn aanvullende communicatieactiviteiten omschreven bij andere onderdelen van het besluit. Het was ook Nowos bekend dat Stichting EPAC een avv-verzoek heeft gedaan en dat deze in behandeling was.

3. Nowos geeft aan dat het besluit op het verzoek tot avv niet meer kon worden genomen omdat de wettelijke beslistermijn hiervoor is verlopen, dat wetgeving en de omstandigheden op de markt gewijzigd zijn.

Reactie: In de periode tussen het indienen van het verzoek en de bekendmaking van het ontwerpbesluit hebben zich, zoals Nowos terecht opmerkt, wijzigingen voorgedaan in de wet- en regelgeving. Ten tijde van de aanvraag is de aanvrager erop gewezen dat de wet- en regelgeving met betrekking tot avv's gewijzigd en geactualiseerd zou worden. Het verzoek is daarom aangehouden om deze later, toen de gewijzigde regeling bekend

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

was, alsnog verder de procedure te laten vervolgen. In tegenstelling tot hetgeen in de zienswijze wordt gesteld, is het toetsingskader dus inmiddels niet meer de leidraad avv, maar is de Regeling verzoek algemeen verbindend verklaring overeenkomst afvalbeheerbijdrage (van 29 juni 2020, nr. IENW/BSK-2020/117591) inmiddels van kracht. Met deze regeling is ook artikel 8bis van de kaderrichtlijn afvalstoffen geïmplementeerd in de wetgeving voor avv's. Voor het overige zijn het Bbb en Rbb, waarop de materiële inhoud van de avv is gebaseerd, ongewijzigd gebleven.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

De beslistermijn voor het verzoek is met wederzijdse instemming van zowel de indiener als de minister enige tijd opgeschort geweest. Ook na het verlopen van een beslistermijn bestaat bij de uitgebreide procedure nog steeds de bevoegdheid tot beslissen. De relevante wet- en regelgeving van dit moment is bij dit besluit betrokken.

Zaaknummer
PBAAV20003

Het verzoek tot avv is gedaan voor een periode van vijf jaar en is ondersteund door een belangrijke meerderheid. Tevens zijn op 26 mei 2021 redactionele wijzigingen in de Overeenkomst EPAC gecommuniceerd aan de achterban. Door de deelnemers van Stichting EPAC is dit voor akkoord geaccepteerd en zijn er geen afwijzende reacties binnengekomen. Daarom kan aangenomen worden dat ondersteunende partijen deze aanvraag op dit moment nog steeds ondersteunen. Uit contact met de indiener van het verzoek is voortdurend gebleken dat opgevraagde informatie aangeleverd zou gaan worden en dat tevens nog altijd de wens bestond om tot deze avv te komen. Het buiten behandeling stellen van het verzoek was daarom niet nodig.

Gedurende de looptijd van de avv heeft Stichting EPAC de mogelijkheid om binnen de grenzen van de overeenkomst activiteiten aan te passen aan wijzigende omstandigheden, zoals wetgeving of een veranderende markt.

4. *Strategische aanpak batterijen en circulaire economie.*

Nowos geeft aan dat wanneer het huidige beleid en de doelstellingen worden gezien (ten aanzien van de ontwikkeling van de circulaire economie binnen het Rijksbrede programma, de doelstellingen van het LAP 3, de invulling van de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV) en de Strategische Aanpak Batterijen), dat Nowos tot de conclusie komt dat de avv voor EPAC-accu's aantoonbaar in strijd is met juridische randvoorwaarden en beleidsuitgangspunten. Deze worden hieronder samengevat en van reactie voorzien:

- a. De wettelijke categorie indeling van batterijen en accu's volgens de Europese batterijenrichtlijn en de Regeling beheer batterijen en accu's 2008 wordt in deze aanvraag niet aangehouden. Daarmee ontstaat er een rechtsongelijkheid en wordt een effectieve handhaving belemmerd;

Reactie: Het is geen vereiste om wettelijke categorieën aan te houden bij een verzoek tot avv. De productafbakening waarop het verzoek van toepassing is, moet duidelijk onderscheidbaar zijn en niet tot tegenstrijdigheden leiden met wetgeving. Dit is niet het geval. De EPAC batterij is voor handhavers een goed te onderscheiden type batterij.

- b. Het voorkomen van een beperking van de mededinging in een bestaande markt en het verbod op het gebruik maken van een machtspositie;

Reactie: Bij de aanvraag is door Stichting EPAC een analyse meegeleverd over de impact van de avv op de mededinging. Dit is opgenomen in deel 5b van het besluit.

Deze analyse is als afdoende beschouwd voor de onderbouwing dat de avv geen significante invloed heeft op de mededinging.

- c. De toepassing van de afvalhiërarchie als gedefinieerd in het LAP 3 wordt niet gerespecteerd;

Reactie: Doel van de avv is een vangnet te financieren voor de EPAC-accu's die aan het eind van hun levensduur zijn en daarom geen waarde meer hebben. Dat EPAC-accu's voorafgaand aan dat moment voor reparatie en hergebruik in aanmerking komen, wordt niet uitgesloten met deze avv, in tegendeel, EPAC heeft aangegeven dit toe te juichen. Alle *refurbishers* van EPAC-accu's kunnen deze accu's binnen de wettelijke ruimte hiervoor blijven repareren zoals ze dit nu ook doen.

Op basis van het Bbb en Rbb voldoet het systeem van Stichting EPAC. De verwerking van Stichting EPAC voldoet aan de minimumstandaard van het LAP. De werkwijze van Stichting EPAC staat de afvalhiërarchie niet in de weg omdat zij zich richt op de accu's die verondersteld zijn aan het einde van hun levensduur te zijn.

Zoals bij punt 1 van dit onderdeel '4.2 zienswijze Nowos' is beschreven, zal Stichting EPAC een pilot starten om haar ingezamelde accu's hoogwaardiger te verwerken dan is vereist in de wet- en regelgeving. Deze pilot zal na een jaar worden omgezet naar een tender voor alle marktpartijen.

- d. De doelstelling van de Regeling UPV waarin beleidsmatig is ingezet op het stimuleren van productverbetering, wordt tenietgedaan;

Reactie: Stichting EPAC past een gedifferentieerde afvalbeheerbijdrage toe, afhankelijk van het gewicht en chemisch systeem van de EPAC-accu's. Stichting EPAC heeft er vooralsnog niet voor gekozen tariefdifferentiatie toe te passen met als doel het stimuleren van productverbetering. De avv staat een eventuele keuze hiervoor door Stichting EPAC niet in de weg.

- e. Er wordt niet voldaan aan de voorwaarden als genoemd in artikel 8 bis van de Kaderrichtlijn afvalstoffen;

Reactie: Artikel 8 bis Kra is onder andere geïmplementeerd in de regeling verzoek avv overeenkomst afvalbeheerbijdrage, de aanvraag is getoetst aan de regeling. Er is niet aangegeven op welk punt het besluit aantoonbaar in strijd zou zijn met artikel 8 bis van de kaderrichtlijn afvalstoffen.

- f. Er wordt niet voldaan aan het meerderheidsvereiste binnen de wettelijk gedefinieerde categorie industriële batterijen en accu's;

Reactie: De avv beperkt zich tot EPAC accu's. De meerderheid voor de avv wordt berekend op basis van de producenten van EPAC-accu's, niet op basis van het totaal aan producenten van industriële batterijen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

- g. Aan het doelmatig beheer van afvalstoffen, in dit geval voor lithium-ion batterijen en accu's en een onafhankelijke toetsing daarop, wordt niet voldaan.

Reactie: Doelmatig afvalbeheer is een onderdeel van de toetsing van het verzoek tot avv. Paragraaf 7 van dit besluit gaat uitgebreid in op de argumentatie waarom de minister de doelmatigheid als voldoende heeft beoordeeld.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

5. Nowos maakt zich zorgen dat de huidige registratie- en rapportagesystematiek voor draagbare en industriële batterijen en accu's van Stichting Stibat Services onvoldoende accuraat is voor een toekomst waarin een forse groei van het gebruik van lithium-ion batterijen wordt verwacht.

Reactie: De huidige registratie en rapportage systematiek voor de genoemde categorieën vloeit voort uit de Regeling beheer batterijen en accu's 2008. De avv ziet toe op een deel van deze categorie en verandert bovendien de huidige wettelijke voorgeschreven registratiesystematiek niet. Aanpassingen van registratie aan toekomstige ontwikkelingen worden niet beoordeeld binnen dit besluit. Dit punt ligt buiten de reikwijdte van de avv.

6. Nowos maakt zich verder zorgen dat iedere accu als afval wordt gezien.

Reactie: De beoordeling of iets wel of geen afvalstof is, is niet via de overeenkomst van Stichting EPAC geregeld, maar volgt uit de definitie in de Kra en de Wm. De avv verandert niets aan deze regelgeving. Dit punt ligt buiten de reikwijdte van de avv.

7. Voorts geeft Nowos aan tot andere getallen te komen wat betreft reparatiegraad en benodigde hoogte van de afvalbeheerbijdrage. Verder geeft Nowos aan dat een overeenkomst alleen algemeen verbindend verklaard kan worden, als er sprake is van een ketendeficit. Nowos stelt dat er geen sprake is van een ketendeficit.

Reactie: In de getallen die Nowos aandraagt is het uitgangspunt dat een deel van de accu's een positieve waarde heeft omdat deze nog gerepareerd kunnen worden. Het systeem van Stichting EPAC richt zich op accu's die aan het einde van de levensduur zijn.

De beoordeling van de hoogte van de afvalbeheerbijdrage hangt daarnaast samen met de doelmatigheid van het landelijk dekkende systeem van Stichting EPAC, dat een fijnmazig inzamelnetwerk omvat. De aangehaalde getallen van Nowos zijn daarom niet te vergelijken met die van Stichting EPAC. De getallen over de EPAC accu's die Nowos noemt zijn gebaseerd op de getallen van reparatie, herbestemming en recycling. Het systeem van Stichting EPAC is niet gericht op reparatie van EPAC-accu's. Stichting EPAC draagt zorg voor de EPAC-accu's aan het einde van de levensduur met een veronderstelde negatieve waarde. Er is dus wel degelijk sprake van een ketendeficit voor de niet repareerbare EPAC-accu's. De werkwijze van Nowos en Stichting EPAC zijn daarom niet met elkaar te vergelijken.

8.3 *Zienswijze Optima Cycles B.V.*

In de reactie heeft Optima Cycles B.V. een aantal opmerkingen gemaakt en

vragen gesteld. Een groot deel van de opmerkingen komen ook aan de orde in de zienswijze van Nowos. Voor een reactie op die opmerkingen wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van Nowos hierboven. Hieronder volgt een samenvatting van en reactie op de vragen voor zover deze hierboven nog niet zijn behandeld.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

1. Optima Cycles B.V. geeft aan voor de invulling van haar producentenverantwoordelijkheid sinds het vierde kwartaal van 2019 gebruik te maken van de collectieve mededeling van 4C-Compliance en later van die van Nowos, welke door de minister is goedgekeurd. Optima Cycles B.V. is daarmee van mening in overeenstemming met alle geldende voorwaarden invulling te geven aan haar producentenverantwoordelijkheid en er op geen enkele wijze sprake is van freerider gedrag. Optima Cycles B.V. is daarom van mening dat toereikend invulling gegeven is aan de producentenverantwoordelijkheid binnen een systeem dat gelijkwaardig, zo niet beter is dan het systeem van Stichting Stibat Services en Stichting EPAC, met een positief effect op de ontwikkeling van de circulaire economie, het elektrificatieproces en daarmee de reductie van de CO₂ uitstoot.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Reactie: g. Een belangrijke meerderheid van de producenten van EPAC-accu's heeft verzocht om de algemeen verbindend verklaring, wat een vereiste is van een verzoek tot avv. De avv borgt een doelmatig afvalbeheer zoals aangegeven in onderdeel 7 van dit besluit.

Ook bij reparatie en levensduurverlening komen onderdelen van de EPAC accu's terecht in het einde van de levensduur en daarmee in het systeem van Stichting EPAC.

2. Optima Cycles B.V. geeft aan van mening te zijn dat het algemeen verbindend verklaren van een afvalbeheerbijdrage geen enkele stimulans geeft aan producenten om hun product te verbeteren. Het inzamelen en recyclen van accu's wordt op deze wijze met een standaardbedrag afgekocht. Binnen het systeem van Nowos draagt Optima Cycles B.V. als producent direct de kosten voor de eigen accu's en houdt de mogelijkheid om bij elke productverbetering kosten voor recycling en hergebruik te verlagen. Een verplichte afdracht van een standaard beheerbijdrage aan Stibat is daarmee volgens Optima Cycles B.V. ongewenst en niet doelmatig.

R

3. Optima Cycles B.V. geeft aan dat Stichting Stibat Services en Stichting EPAC in het avv verzoek en de latere aanvullingen schrijven dat zij zich alleen focussen op de accu's zodra zij definitief in het afvalstadium terecht komen. Deze bewering is volgens Optima Cycles B.V. onjuist omdat alle ingenomen accu's zonder inspectiestap direct tot afval worden bestempeld. In deze aanvullingen wordt door Stichting Stibat Services geclaimd dat deze situatie vergelijkbaar is met de rechtsoordelen voor herbestemming van cellen uit autoaccu's. Ook deze bewering is onjuist omdat in de situatie van het onderzoek naar herbestemmingsmogelijkheden van lithiumcellen uit autoaccu's er altijd eerst door de gespecialiseerde garages een technische inspectie wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden van de accu. Deze stap wordt volgens Optima Cycles B.V. door Stichting Stibat Services structureel overgeslagen voor EPAC-accu's.

Optima Cycles B.V is van mening dat in het verzoek tot avv onvoldoende rekening is gehouden met de ontwikkeling van de circulaire economie en de potentie van hergebruik en herbestemming, zoals dat in vele recente beleidsstukken zowel in Nederland als in Europa wordt beschreven. Optima Cycles B.V. is daarom van mening dat gewijzigde omstandigheden als gevolg van de positieve ontwikkeling van de circulaire economie voor lithium-ion accu's aanleiding voor de minister moeten zijn om het verzoek tot avv af te keuren en/of om Stichting EPAC en Stibat Services uit te nodigen een nieuw verzoek in te dienen dat meer aansluit bij de circulaire mogelijkheden van 2022."

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

Reactie: In de reactie heeft Optima Cycles B.V. een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Een groot deel van de opmerkingen komen ook aan de orde in de voorgaande zienswijze van Nowos. Met betrekking tot de beantwoording wordt verwezen naar de reactie op deze zienswijze van Nowos in onderdeel 8.2.

Met betrekking tot de opmerking van Optima Cycles B.V. over circulaire economie en de potentie van hergebruik en herbestemming wordt verwezen naar de pilot van Stichting EPAC zoals omschreven in de reactie op de zienswijze van Nowos.

8.4 Zienswijze Roetz Bikes B.V.

In de reactie heeft Roetz Bikes B.V. een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Een groot deel van de opmerkingen komen ook aan de orde in de zienswijze van Nowos. Voor de reactie hierop wordt verwezen naar de reactie op deze zienswijze.

8.5 Zienswijze Urban Arrow

In de reactie heeft Urban Arrow een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Een groot deel van de opmerkingen komen ook aan de orde in de voorgaande zienswijzen. Hieronder zijn de aanvullende vragen samengevat en is reactie gegeven op de vragen voor zover deze hierboven nog niet zijn behandeld.

1. Urban Arrow maakt bezwaar tegen een blokkade van de toegang tot door Urban Arrow geleverde accu's voor reparatie of herbestemming zodra deze accu's als vermeend afval onderdeel gaan uitmaken van het Stibat systeem.

Reactie: EPAC-accu's die in aanmerking komen voor reparatie en hergebruik, worden niet uitgesloten met deze avv. Bedrijven voor reparatie en hergebruik van EPAC-accu's kunnen deze accu's binnen de wettelijke ruimte hiervoor blijven repareren of voorbereiden voor hergebruik zoals ze dit nu ook doen.

8.6 Zienswijze Recycling Netwerk Benelux

In de reactie heeft Recycling Netwerk een aantal opmerkingen gemaakt en vragen gesteld. Een groot deel van de opmerkingen komen ook aan de orde in de voorgaande zienswijzen. Hieronder zijn de aanvullende vragen samengevat en is antwoord gegeven op de vragen voor zover deze hierboven nog niet zijn behandeld.

1. Recycling Netwerk vraagt het Ministerie om nogmaals kritisch te evalueren of de voorliggende avv EPAC-accu's kleinere organisaties en initiatieven die zich inzetten voor reparatie en hergebruik niet schaden. Het is cruciaal dat maximale milieuwinst en het stimuleren van de transitie naar een circulaire economie hierbij als uitgangspunt worden genomen."

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Reactie: De avv richt zich tot EPAC-accu's die aan het einde van de levensduur zijn. Reparatie en hergebruik als EPAC-accu valt buiten de afvalbeheerstructuur en wordt niet gehinderd door de avv. Met betrekking tot de beantwoording wordt verwezen naar de reactie op de zienswijze van Nowos (onderdeel 8.2) hierboven.

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

2. Recycling Netwerk geeft aan bezig te zijn met het in kaart brengen van verschillende UPV-systemen en hun werkwijzen. Recycling Netwerk stelt een eigen observatie aan de orde dat producentenorganisaties in toenemende mate invloed uitoefenen op milieu wet- en regelgeving. Recycling Netwerk stelt dat de huidige regelgeving veel ruimte geeft voor producentenorganisaties, zoals Stichting EPAC, om naast hun wettelijke verplichtingen aanvullende, negatieve, invloed uit te oefenen op doelstellingen en regelgeving. Recycling Netwerk pleit ervoor om het systeem van producentenverantwoordelijkheid aan te passen en een brede discussie op te starten met diverse stakeholders, waaronder academici, milieuorganisaties, producenten, inzamelaars en ook producenten. Daarnaast dient volgens Recycling Netwerk te worden onderzocht of aanvullende regelgeving geïntroduceerd kan worden die de lobbypraktijken van producentenorganisaties als Stichting EPAC beperkt. Gezien hun maatschappelijke functie zouden zij volgens Recycling Netwerk enkel beleidsinformerend en niet beleidsbeïnvloedend te werk mogen gaan. Recycling Netwerk is reeds gestart met onderzoek hiernaar en graag treden ze hierover in overleg.

Reactie: Dit punt uit de zienswijze richt zich niet tot specifieke punten in de avv maar op de producentenverantwoordelijkheid in het algemeen en de verschillende rollen van organisaties. Dit deel van de zienswijze ligt buiten de reikwijdte van de avv.

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is op 8 maart 2022 een nadere onderbouwing van het verzoek door Stichting EPAC aangeleverd. Het besluit is op basis van de zienswijzen en de onderbouwing nader gemotiveerd.

Gelet op het voorgaande en artikel 15.36 van de Wet milieubeheer,

BESLUIT

- I. de afvalbeheerbijdrageovereenkomst van Stichting EPAC algemeen verbindend te verklaren vanaf de dag na publicatie in de Staatscourant, voor de periode van vijf jaren of zoveel eerder als deze overeenkomst voortijdig eindigt.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk
IENW/BSK-2022/

Zaaknummer
PBAAV20003

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

drs. V.L.W.A. Heijnen

Het besluit tot vaststelling van de algemeen verbindend verklaring en de tekst van de afvalbeheerbijdrageovereenkomst van Stichting EPAC worden bekendgemaakt in de Staatscourant.